Wstęp

„Na fundamencie naszej chrześcijańskiej wiary angażujemy się na rzecz Europy wrażliwej na problemy ludzkie i społeczne, w której respektuje się prawa człowieka i podstawowe wartości: pokój, sprawiedliwość, wolność, tolerancję, uczestnictwo i solidarność. Kładziemy nacisk na poszanowanie życia, wartość małżeństwa i rodziny, priorytetowe zaangażowanie na rzecz ubogich, gotowość do przebaczania, a we wszystkim na miłosierdzie."

(Karta Ekumeniczna)

Na przestrzeni wieków chrześcijaństwo w sposób decydujący wpływało na kształt życia politycznego, społecznego i ekonomicznego Europy. Niezaprzeczalne są także wpływy judaizmu i islamu. Również obecnie Kościoły chrześcijańskie angażują się w rozwiązywanie codziennych problemów krajów Europy.

Kościoły zrzeszone w Polskiej Radzie Ekumenicznej (PRE) także czują się odpowiedzialne za otaczającą nas rzeczywistość. Dlatego już w latach sześćdziesiątych XX wieku PRE włączyła się aktywnie w budowę pojednania polsko-niemieckiego. Od dawna też podejmuje szereg inicjatyw, których celem jest obrona godności i troska o dobro każdego człowieka.

W centrum uwagi PRE jest nie tylko kontynuacja dotychczasowej ekumenicznej, międzynarodowej współpracy w ramach Unii Europejskiej, ale także współpraca z krajami Europy Środkowej i Wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem Ukrainy, Białorusi i Rosji.

Pragniemy bowiem pozostać wierni Ewangelii, zgodnie ze słowami Apostoła Pawła, iż w nowej, Chrystusowej rzeczywistości „nie ma Greka ani Żyda" (Kol 3,11).

Arcybiskup Jeremiasz
Prezes Polskiej Rady Ekumenicznej

Foreword

"On the basis of our Christian faith, we work towards a humane, socially aware Europe in which human rights and the basic values of peace, justice, freedom, tolerance, participation and solidarity prevail. We likewise insist on reverence for life, the value of marriage and the family, preferential options for the poor, the readiness to forgive, and, in all things, compassion."

(Charta Oecumenica)

Over the centuries, Christianity has significantly influenced the shape of Europe's political, social and economic life. The influence of Judaism and Islam is also undeniable. Now as well, the Churches are committed to solving the daily problems of European countries.

Member Churches of the Polish Ecumenical Council (PEC) also feel responsible for the surrounding reality. That is why, already in the sixties of the 20th century, the PEC played an active part in the Polish-German reconciliation process. For a long time now it has also been taking on a number of initiatives aimed at protecting the dignity, and caring about the well-being, of every person.

The main focus of the PEC is not only on the continuation of the existing ecumenical and international cooperation within the EU, but also on cooperation with Central and Eastern European countries, especially Ukraine, Belarus and Russia.

We wish to remain true to the Gospel, as Paul said, that in the new reality of Christ "there is no longer Greek and Jew" (Col. 3.11).

Archbishop Jeremiasz
President of the Polish Ecumenical Council

POLSKA RADA EKUMENICZNA

Polska Rada Ekumeniczna (PRE) ukonstytuowała się w Warszawie w dniu 15 listopada 1946 roku w obecności delegatów różnych wyznań chrześcijańskich w Polsce.

Polska Rada Ekumeniczna jest społecznością Kościołów, działającą na rzecz rozwoju dialogu ekumenicznego, tolerancji religijnej oraz zbliżenia i pielęgnowania braterskich stosunków między Kościołami. Swą działalność prowadzi na wielu polach: organizuje ekumeniczne nabożeństwa, konferencje, sympozja, obozy i wymiany młodzieżowe, podejmuje inicjatywy diakonijne (charytatywne), prowadzi dialog międzywyznaniowy i konsultacje z organami państwa, współpracuje z mediami, realizuje projekty międzynarodowe.

Prace Rady prowadzone są w sześciu komisjach: wychowania chrześcijańskiego, dialogu, diakonijnej, kobiet, młodzieży, mediów. W Polsce działa także piętnaście oddziałów regionalnych PRE.

Polska Rada Ekumeniczna jest także częścią międzynarodowego ruchu ekumenicznego. Posiada status rady stowarzyszonej ze Światową Radą Kościołów w Genewie. Ponadto współpracuje z Konferencją Kościołów Europejskich, Ekumeniczną Radą Młodzieży w Europie i innymi międzynarodowymi organizacjami ekumenicznymi.

Polska Rada Ekumeniczna zrzesza obecnie siedem Kościołów członkowskich: Kościół Chrześcijan Baptystów w RP, Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny w RP, Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP, Kościół Polskokatolicki w RP, Kościół Starokatolicki Mariawitów w RP, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny. Członkami stowarzyszonymi są: Towarzystwo Biblijne w Polsce i Społeczne Towarzystwo Polskich Katolików. Prezesem PRE jest Arcybiskup Jeremiasz z Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego.

www.ekumenia.pl

THE POLISH ECUMENICAL COUNCIL

The Polish Ecumenical Council (PEC) was established in Warsaw on 15 November 1946 in the presence of delegates of various Christian denominations in Poland.

The PEC is a community of Churches acting to develop ecumenical dialogue and religious tolerance, and to bring closer and cultivate fraternal relations between the Churches. It conducts its activity in many areas: organizing ecumenical services, conferences, youth camps and exchanges; undertaking diaconal (charity) initiatives; holding interdenominational dialogues and consultations with state authorities; cooperating with media; and implementing international projects.

The Council's work is conducted in its six commissions: Christian education, dialogue, diaconal, women, youth and media. It also has fifteen regional branches throughout Poland.

The Polish Ecumenical Council is part of the international ecumenical movement. It has affiliated-council status with the World Council of Churches in Geneva. It also cooperates with the Conference of European Churches, the Ecumenical Youth Council in Europe, and other international ecumenical organizations.

The Polish Ecumenical Council currently affiliates seven member Churches: The Polish Baptist Union, The Evangelical Augsburg Church (Lutheran) in Poland, The Evangelical Methodist Church in Poland, The Evangelical Reformed Church in Poland, The Polish Catholic Church in Poland, The Old Catholic Mariavite Church in Poland and The Polish Autocephalous Orthodox Church. Associate members of the Council are: The Bible Society in Poland and The Social Society of Polish Catholics. The president of the PEC is Archbishop Jeremiasz of the Polish Autocephalous Orthodox Church.

www.ekumenia.pl

Kim jesteśmy? Who we are?

KOŚCIÓŁ CHRZEŚCIJAN BAPTYSTÓW W RP

Nie patrz na nikogo z góry, chyba, że pomagasz mu wstać.

Jesse Jackson (ur. 1941), amerykański pastor baptystyczny

Początki ruchu baptystycznego ściśle wiążą się z Reformacją jako ogólnoeuropejskim ruchem postulującym dogłębną odnowę chrześcijaństwa. Baptyści odrzucili wizję Kościoła jako społeczności, do której przystępuje się automatycznie, na mocy tradycji. Praktykują chrzest w wieku świadomym, stąd nazywani są baptystami (gr. baptisma – chrzest).

Najwcześniejszy zbór baptystów powstał ok. 1612 roku w Londynie, założony przez powracających z wygnania emigrantów angielskich. Słynni baptyści brytyjscy to m.in. John Bunyan, pisarz, autor znanej powieści alegorycznej *Wędrówka pielgrzyma* i John Milton, poeta, autor poematu *Raj utracony*. Obecnie największym skupiskiem baptystów są Stany Zjednoczone Ameryki (ok. 31 mln). Wśród znanych przedstawicieli współczesnego baptyzmu amerykańskiego wymienić można wybitnego kaznodzieję Billy'ego Grahama. Obecnie Światowy Związek Baptystów (ŚZB), zrzeszający na zasadzie dobrowolności unie zborów baptystycznych, skupia około 40 milionów dorosłych członków.

W Polsce początki ruchu baptystycznego datują się na rok 1858, kiedy to w Adamowie pod Warszawą grupa czytelników Biblii spontanicznie postanowiła przyjąć chrzest i utworzyć zbór. Pod koniec lat trzydziestych XX wieku baptyści posiadali już sto zborów, działało związane z nimi Towarzystwo Wydawnicze *Kompas*, szpital *Betlejem* w Łodzi, ochronka dla dzieci w Brześciu Litewskim, dom starców w Narewce oraz Seminarium Teologiczne w Łodzi.

THE POLISH BAPTIST UNION

Never look down on anybody unless you're helping him up.

Jesse Jackson (born 1941), American Baptist pastor

The beginnings of the Baptist movement are closely linked to the Reformation - a pan-European movement calling for a deep renewal of Christianity. The Baptists rejected the vision of the Church as a community that one joins automatically, simply by the power of tradition. They practise baptism at the age of accountability, hence the name "Baptists" (gr. baptisma – baptism).

The earliest Baptist congregation appeared in 1612 in London, established by English emigrants coming back from exile. Well known British Baptists were, among others, John Bunyan, the writer and author of the famous allegorical novel The Pilgrim's Progress, and John Milton, a poet and author of the epic poem Paradise Lost. At present, the largest cluster of Baptists is in the United States of America (about 31 million). Among the most famous representatives of the modern American Baptist movement, one could name the outstanding preacher Billy Graham. Currently, the Baptist World Alliance (BWA), consisting of unions of Baptist congregations, which join on a voluntary basis, comprises about 40 million adult members.

The beginnings of the Baptist movement in Poland go as far back as 1858, when in the town of Adamowo near Warsaw a group of Bible readers made a spontaneous decision to be baptised and form a congregation. In the late thirties of the 20th century Baptists already had 100 congregations, the Kompas Publishing Society, the Betlejem Hospital in the city of Łódź, a kindergarten in Brześć Litewski, a home for the elderly in Narewka and a theological seminary in Łódź.

Dziś Kościół ten liczy w Polsce 6 500 wyznawców. Jest członkiem Konferencji Kościołów Europejskich, Aliansu Ewangelicznego w RP, Europejskiej Federacji Baptystycznej oraz Światowego Związku Baptystycznego.
Kościół wydaje czasopismo – miesięcznik *Słowo Prawdy*.
Przewodniczącym Rady Kościoła i Prezbiterem Naczelnym jest obecnie pastor Gustaw Cieślar.

Podstawowe formy działalności Kościoła to ewangelizacja i edukacja oraz służba charytatywno-opiekuńcza.

www.baptysci.pl

Today the Union has 6 500 believers in Poland. It is a member of the Conference of European Churches, the Evangelical Alliance in Poland, the European Baptist Federation and the World Baptist Alliance. The Union publishes a monthly journal, Słowo Prawdy [The Word of Truth].
At present, the president of the Union's Council is Pastor Gustaw Cieślar.

Basic forms of the Union's activity are evangelism and education, as well as charity and welfare.

www.baptysci.pl

Kim jesteśmy? Who we are?

KOŚCIÓŁ EWANGELICKO-AUGSBURSKI (LUTERAŃSKI) W RP

Wszystko, co się osiąga na tym świecie, osiąga się przez nadzieję. (...) Gdybym nawet wiedział, że jutro świat przestanie istnieć, to jeszcze dziś zasadziłbym drzewko jabłoni.

Marcin Luter (1483-1546)

Kościół Luterański swymi korzeniami sięga czasów Reformacji XVI wieku. W październiku 1517 roku augustiański mnich Marcin Luter przybił na drzwiach kościoła w Wittenberdze 95 tez, w których przedstawiał nadużycia związane z praktyką sprzedawania odpustów.
Jako oddany sługa Kościoła wzywał do usunięcia tych nadużyć.
W swoich późniejszych pracach i pismach dążył do zwrotu w stronę pierwotnego chrześcijaństwa i samego Słowa Bożego, zachowując w Kościele wszystko, co nie sprzeciwia się Pismu Świętemu.

Poglądy i pisma Lutra zostały dobrze przyjęte w Rzeczypospolitej Polskiej oraz u jej bezpośrednich sąsiadów. Szczególne uznanie zyskały na terenach Prus Książęcych, na Śląsku Cieszyńskim, w Małopolsce i Wielkopolsce.

Luteranie opierają swoją wiarę na czterech zasadach: tylko Pismo, tylko Chrystus, tylko wiara i tylko łaska. Nauka o usprawiedliwieniu w Kościele Luterańskim podkreśla, że nie zbawiają uczynki, a jedynie wiara w usprawiedliwiające dzieło Chrystusa, dokonane na krzyżu Golgoty. Uczynki natomiast są świadectwem wiary.

Kościół Luterański w Polsce liczy obecnie ok. 70 000 wiernych i składa się z sześciu diecezji. Przy Kościele Ewangelicko-Augsburskim w RP działa 10 duszpasterstw: Młodzieży, Policji, Straży Pożarnej, Więzienne, Wojskowe, Korespondencyjne, Akademickie, Ewangelizacyjno-Misyjne, Niesłyszących i Motocyklistów.

THE EVANGELICAL AUGSBURG CHURCH (LUTHERAN) IN POLAND

Everything that is done in the world is done by hope. (...) Even if I knew that tomorrow the world would go to pieces, I would still plant my apple tree.

Martin Luther (1483-1546)

The roots of the Lutheran Church go back to the Reformation of the 16th century. In October 1517 the Augustinian monk Martin Luther nailed to the door of a Wittenberg church his Ninety-Five Theses, in which he presented the abuse connected with the practice of selling indulgences. As a dedicated servant of the Church he called for the removal of this abuse. In his later works and writings he strove for a turning towards early Christianity and God's Word itself, while retaining in the Church everything that did not contradict the Bible.

Luther's opinions and writings were well received in the Republic of Poland and its immediate neighbouring countries. They gained particular recognition in the areas of the Duchy of Prussia, Cieszyn Silesia, Lesser Poland and Greater Poland.

Lutheran faith is based on four principles: Scripture alone, Christ alone, faith alone and grace alone. The teaching about justification in the Lutheran Church emphasizes that man is not saved by works, but only by faith in the justifying work of Christ performed on the cross of Calvary. Good works, however, testify to one's faith.

At present, the Lutheran Church in Poland has about 70 000 members and consists of six dioceses. The Evangelical Lutheran Church in Poland operates 10 ministries: a Young People's Ministry, a Police Ministry, a Firefighters' Ministry, a Prison Ministry, a Military Ministry, a Correspondence Ministry, an Academic Ministry, an Evangelistic

W ramach Kościoła działa organizacja charytatywna Diakonia Polska, Centrum Misji i Ewangelizacji, Wydawnictwo *Augustana* i Wydawnictwo *Warto*.

Zwierzchnikiem Kościoła jest Biskup Jerzy Samiec. Kościół Luterański jest członkiem takich organizacji międzynarodowych, jak Światowa Rada Kościołów, Światowa Federacja Luterańska, Konferencja Kościołów Europejskich.

Wśród znanych luteran są m.in.: Jan Sebastian Bach, Immanuel Kant, Mikołaj Sęp-Szarzyński, Zygmunt Vogel, Józef Longin Sowiński, Samuel Bogumił Linde, Thomas Mann, Edward Munch, Rodzina Wedel, Jerzy Buzek, Jerzy Pilch, Adam Małysz.

www.luteranie.pl

and Missionary Ministry, a Ministry to those whose Hearing is Impaired, and a Motorcyclists Ministry.

The Church also includes the charity organization the Polish Diakonia, the Centre for Mission and Evangelism, and *the Augustana* and *Warto* Publishing Houses.

The leading bishop of the church is Bishop Jerzy Samiec. The Lutheran Church is a member of such international organizations as the World Council of Churches, the World Lutheran Federation and the Conference of European Churches.

Well known Lutherans include: Johann Sebastian Bach, Immanuel Kant, Mikołaj Sęp-Szarzyński, Zygmunt Vogel, Józef Longin Sowiński, Samuel Bogumił Linde, Thomas Mann, Edward Munch, the Wedel family, Jerzy Buzek, Jerzy Pilch and Adam Małysz.

www.luteranie.pl

Kim jesteśmy? Who we are?

KOŚCIÓŁ EWANGELICKO-METODYSTYCZNY W RP

Miłuj mnie nie tylko w słowie, ale w czynie i prawdzie. Połącz się ze mną w pracy dla Boga tak dalece, jak ci na to pozwala twoje sumienie, zachowując swoje dotychczasowe poglądy i swój własny sposób chwalenia Pana. Wtedy będziemy mogli iść ręka w rękę.

John Wesley (1703-1791), duchowny anglikański

Początki metodyzmu przypadają na lata trzydzieste XVIII wieku. Nazwa jest przezwiskiem określającym ruch duchowej odnowy w Kościele Anglikańskim. Przewodzili mu dwaj duchowni anglikańscy, bracia John i Charles Wesleyowie. Kaznodziejstwo otwartej przestrzeni (poza obiektami kościelnymi) oraz rozgrzanie serca, potrzeba pokuty, nawrócenia, odrodzenia i uświęcenia wchodzą na stałe do kaznodziejskiego słownika tego ruchu. Wesleyowie nie zamierzają wprowadzać zmian doktrynalnych ani wyodrębniać wiernych ze struktur państwowego Kościoła. Dlatego formalne zorganizowanie tego odrodzeniowego ruchu zaczyna funkcjonować dopiero po ich śmierci.

W doktrynie i praktyce metodyzm stanowi ogniwo pośrednie między historycznymi Kościołami protestanckimi a Kościołami wolnymi, nie związanymi układami z określonym państwem. Z tradycji metodystycznego nurtu wywodzą się Kościoły o tradycji odrodzeniowej, uświęceniowej, pentakostalnej, adwentystycznej, a nawet znana i ceniona w wielu krajach Armia Zbawienia.

Podstawą doktrynalną metodyzmu pozostają do dziś anglikańskie Artykuły Wiary, reformacyjne zasady: tylko Pismo Święte, tylko łaska, tylko wiara, tylko Chrystus oraz kazania i komentarze biblijne Wesleya. Metodyści uznają Bożą Łaskę uprzedzającą, która obejmuje całą ludzkość i poprzedza wszystkie pozytywne doświadczenia wiary człowieka. Metodyzm uznaje następujące szczeble wewnętrznej przemiany: pokuta, usprawiedliwienie

THE EVANGELICAL METHODIST CHURCH IN POLAND

Love me not in word only, but in deed and in truth. So far as in conscience thou canst (retaining still thy own opinions, and thy own manner of worshipping God), join with me in the work of God; and let us go on hand in hand.

John Wesley (1703-1791), Anglican minister

The beginnings of Methodism go as far back as the thirties of the 18th century. The name was actually a nickname describing a spiritual revival movement in the Anglican Church. It was headed by two Anglican ministers, brothers John and Charles Wesley. Field preaching (outside church buildings) and warming of the heart, the need for repentance, spiritual conversion, new birth and sanctification became integral parts of Methodist preaching vocabulary. The Wesleys did not intend to change the doctrine or separate believers from the structure of the state church. This is why any formal organization of this revival movement appeared only after their deaths.

In its doctrine and practice Methodism constitutes a link between historical Protestant churches and free churches that are not bound by any arrangements with any state. Churches with revival, sanctification, Pentecostal or Adventist traditions spring from the Methodist movement, as also does the Salvation Army, well known and recognized in many countries.

The doctrinal foundations of Methodism still remain the Anglican Articles of Faith, the principles of the Reformation: Holy Scripture alone, grace alone, faith alone, Christ alone, as well as sermons and biblical commentaries by Wesley. Methodists believe in God's prevenient grace, which includes all humanity and precedes all positive experiences of human faith. Methodism recognizes the following stages of internal

i odrodzenie, uświęcenie. Wszystkie one związane są z działaniem Bożej łaski uprzedzającej, usprawiedliwiającej i uświęcającej przez i w mocy Ducha Świętego. Metodyści kładą nacisk na realizację największych przykazań Jezusa, tj. dążą do „doskonałości w miłości". Wierzą, że duchowa miłość może przemienić człowieka i cały świat.

Obecnie Kościoły metodystyczne istnieją w prawie wszystkich krajach świata i liczą ponad 40 milionów wyznających członków. Wraz z dziećmi, sympatykami i przyjaciółmi tworzą wspólnotę światową ok. 70 milionów ludzi.

Polski Kościół Ewangelicko-Metodystyczny powstał po I wojnie światowej, chociaż niemieckojęzyczne parafie metodystyczne na terenie nowopowstałego państwa swą historią sięgają XIX wieku. Do 1990 roku działał pod nazwą Kościół Metodystyczny w Polsce. Liczy obecnie ponad 50 placówek, w skład których wchodzi 28 parafii oraz filiały, placówki misyjne i kaznodziejskie. Liczy ok. 4 500 wyznawców. Zwierzchnikiem Kościoła jest Biskup dr Edward Puślecki. Kościół Ewangelicko-Metodystyczny angażuje się w działalność edukacyjną, charytatywną, społecznąi ekumeniczną.

www.metodysci.pl

transformation: repentance, justification and new birth, sanctification. All of them are linked to the influence of God's grace, which is prevenient, justifying and sanctifying through and in the power of the Holy Spirit. Methodists emphasize the fulfilment of Jesus' greatest commandments, which means that they strive after "perfection in love". They believe that spiritual love can transform mankind and the whole world.

At present, Methodist churches exist in almost all countries in the world and have over 40 million confessing members. Together with children, sympathizers and friends, they form a global community of about 70 million people.

The Polish Evangelical Methodist Church emerged after World War I. However, the history of German-speaking Methodist parishes in the newly established state goes back to the 19th century. Until 1990 the Church went by the name of the Methodist Church in Poland. Currently it has over 50 centres, including 28 parishes and branches, missionary and preaching centres. It has about 4 500 believers. The Church is headed by Bishop Edward Puślecki. The Evangelical Methodist Church is involved in the field of education, charity, social and ecumenical work.

www.metodysci.pl

Kim jesteśmy? Who we are?

KOŚCIÓŁ EWANGELICKO-REFORMOWANY W RP

Bo nas sam Pan uczył temu:
chcesz-li sam brać, daj drugiemu.

Mikołaj Rej (1505-1569)

Początki Kościoła Ewangelicko-Reformowanego na świecie sięgają czasów Reformacji XVI wieku, a konkretnie wywodzą się z jej nurtu szwajcarskiego, gdzie głównymi reformatorami byli Ulryk Zwingli, Jan Kalwin, Martin Bucer, Johann Heinrich Bullinger. Obok tematu usprawiedliwienia z wiary, a nie z uczynków, ewangelicy reformowani przywiązują dużą wagę do uświęcenia, które odnosić się ma nie tylko do życia osobistego, ale także do struktur społeczno-politycznych.

Na terenie Rzeczypospolitej istniały trzy ośrodki kościelne, zwane Jednotami: Wielkopolska (głównie zbory braci czeskich), Małopolska i Litewska (istniała i działała na terenie Wielkiego Księstwa Litewskiego). Jednoty były niezależnymi organizacjami, które kontaktowały się ze sobą przez synody generalne.

Jan Łaski, wsławiony pracą reformatorską we Fryzji i Londynie, starał się uporządkować funkcjonowanie Jednot i stworzył zręby wspólnego ustroju kościelnego: synodalno-prezbiterialnego. Za panowania króla Zygmunta I, zwanego Starym (1506-1548), przygotowany został w Polsce grunt dla Reformacji. Pierwszy synod kalwinistów, który był w ogóle pierwszym synodem protestanckim w Polsce, odbył się w 1554 roku w Pińczowie.

Zasady wiary przyjęte są w *Katechizmie Heidelberskim* z 1563 oraz *Konfesji Sandomierskiej* z 1570 roku. Formy kultu reguluje *Agenda Gdańska* z 1637 roku. Podstawą wiary i normą życia jest Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu – Biblia, natomiast tradycja podlega stałej

THE EVANGELICAL REFORMED CHURCH IN POLAND

For this our Lord did teach all others: if you will take,
give to your brothers.

Mikołaj Rey (1505-1569)

The origins of the worldwide Evangelical Reformed Church go back to the times of the Reformation in the 16th century. More specifically, they derive from its Swiss branch with its main reformers Ulrich Zwingli, John Calvin, Martin Bucer and Johann Heinrich Bullinger. Next to the subject of justification by faith, and not by works, reformed Christians pay considerable attention to sanctification, which should not only refer to one's personal life, but also to social and political structures.

In Poland there were three Reformed church centres, referred to as jednotas: Greater Poland (especially the congregations of the Bohemian Brethren), Lesser Poland and Lithuanian (which existed and operated within the territory of the Grand Duchy of Lithuania). They were independent organizations and stayed in touch with each other through the so-called "general synods".

Jan Łaski (known as John a Lasco), famous for this reformatory work in Frisia and London, tried to consolidate the operations of jednotas and established the framework of a common church system, which was to be synodal and presbyterian. During the reign of King Sigismund I the Old (1506-1548), the ground in Poland was prepared for the Reformation. The first Calvinist synod, which was also the first Protestant synod in Poland, was held in 1554 in the town of Pińczów.

Principles of faith are expressed in the Heidelberg Catechism of 1563 and the Confession of Sandomir of 1570. Forms of worship are regulated in the Agenda of Gdańsk of 1637. The basis of faith and the

rewizji według zasady *Ecclesia reformata et semper reformanda verbi divini* (Kościół reformowany nieustannie się reformujący według Słowa Bożego). Kościół reformowany odrzuca doktrynę o nieomylności Kościoła. Praktykowany jest chrzest dzieci.

Kościół Ewangelicko-Reformowany w Polsce liczy obecnie ponad 3 500 wyznawców. Zwierzchnikiem Kościoła jest Biskup Marek Izdebski. Kościół należy do Światowej Wspólnoty Kościołów Reformowanych. Od 1926 roku jest wydawane pismo religijno-społeczne *Jednota*.
Znanymi wyznawcami byli: Mikołaj Rej, Eugeniusz Bodo, Leopold Kronenberg, Józef Elsner, Stefan Starzyński, Stefan Żeromski.

www.reformowani.pl

standard of life are the Holy Scriptures of the Old and New Testaments – the Bible - whereas traditions are constantly reviewed according to the principle Ecclesia reformata et semper reformanda verbi divini (A church reformed and always being reformed according to the word of God). The Church rejects the doctrine of the infallibility of the Church. It practices infant baptism.

At present, the Evangelical Reformed Church in Poland has over 3 500 members. Its Bishop is Marek Izdebski. The Church is a part of the World Communion of Reformed Churches. Since 1926 it has published a periodical on religious and social issues called Jednota. Famous reformed Christians were: Mikołaj Rej, Eugeniusz Bodo, Leopold Kronenberg, Józef Elsner, Stefan Starzyński and Stefan Żeromski.

www.reformowani.pl

Kim jesteśmy? Who we are?

KOŚCIÓŁ POLSKOKATOLICKI W RP

Trzymamy się tego, co wszędzie, co zawsze,
co przez wszystkich było wyznawane;
to jest bowiem prawdziwe i rzeczywiście katolickie.

Wincenty z Lerynu (zm. 450), Ojciec Kościoła

Kościół Polskokatolicki sięga swoimi korzeniami lat dziewięćdziesiątych XIX wieku. W parafiach rzymskokatolickich Polonii amerykańskiej doszło wówczas do wystąpień wiernych, którzy domagali się m.in. używania języka polskiego w liturgii oraz opieki polskich duchownych. Postulaty te zostały przedstawione w Rzymie, ponieważ jednak nie odniosły oczekiwanego skutku, w Scranton w Pensylwanii powstał ośrodek złożony z kilku niezależnych parafii polskich. W ten sposób doszło do formalnego utworzenia Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego (PNKK). W 1951 roku doszło do wyodrębnienia diecezji polskiej z PNKK oraz utworzenia niezależnego Kościoła Polskokatolickiego.

Od 1995 roku zwierzchnikiem Kościoła jest Biskup prof. dr hab. Wiktor Wysoczański, który jest zarazem przewodniczącym Rady Synodalnej i Kolegium Biskupów. Najwyższym organem Kościoła Polskokatolickiego jest Synod Ogólnopolski zwoływany co pięć lat.

Kościół Polskokatolicki administracyjnie składa się z trzech diecezji: warszawskiej, krakowsko-częstochowskiej i wrocławskiej. Częścią diecezji są dekanaty, te zaś składają się z parafii. Do Kościoła należy 22105 wyznawców, którymi opiekuje się 99 kapłanów w 86 parafiach (dane z 1997 roku). Kandydaci na duchownych kształcą się w Wyższym Seminarium Duchownym w Warszawie oraz w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie.

THE POLISH CATHOLIC CHURCH IN POLAND

We take the greatest care to hold that which has been believed everywhere, always and by all. That is truly and properly 'Catholic'.

Vincent Lerins (died 450), Early Church Father

The roots of the Polish Catholic Church go back to the nineties of the 19th century. At that time believers in Roman Catholic parishes of the Polish diaspora in America started demanding, among other things, the use of the Polish language in the liturgy and the attention of Polish clergy. Their requests were presented in Rome, but did not deliver the expected result, so a centre consisting of several independent Polish parishes was established in Scranton, Pennsylvania. This is how the Polish National Catholic Church (PNCC) was formally created. In 1951 a Polish diocese separated from the PNCC and the independent Polish Catholic Church emerged.

Since 1995 the leader of the Church has been Bishop Wiktor Wysoczański, who at the same time holds the office of president of the Synod Council and the College of Bishops. The highest authority of the Polish Catholic Church is the Poland-wide Synod convened every five years.

In terms of structure, the Polish Catholic Church consists of three dioceses: Warsaw, Kraków and Częstochowa, and Wrocław. Every diocese is divided into deaneries, which in turn consist of parishes. The Church has 22 105 members who are taken care of by 99 priests in 86 parishes (as of 1997). Clerical candidates study at the Higher Theological Seminary in Warsaw and the Christian Theological Academy in Warsaw.

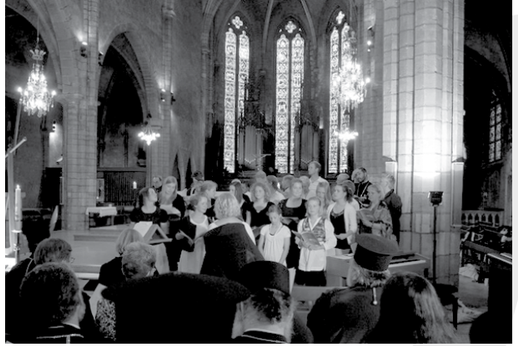

Kościół Polskokatolicki przyjmuje jako obowiązującą *Deklarację Utrechcką Biskupów Starokatolickich* z 24 września 1889 roku. Jest to podstawowy dokument ujmujący zwięźle starokatolickie zasady wiary.

Kościół współpracuje z instytucjami państwowymi i samorządowymi w dziedzinie ochrony, konserwacji, udostępniania i upowszechniania zabytków architektury kościelnej i sztuki sakralnej, stanowiących część dziedzictwa kultury polskiej. Prowadzi także działalność wydawniczą, oświatowo-wychowawczą, finansowo-gospodarczą oraz charytatywno-opiekuńczą.

Kościół Polskokatolicki jest członkiem Światowej Rady Kościołów i Konferencji Kościołów Europejskich. Duchowni polskokatoliccy są współzałożycielami Polskiej Rady Ekumenicznej i biorą aktywny udział w jej pracach.

www.polskokatolicki.pl

The Polish Catholic Church recognizes as obligatory the Declaration of Utrecht of Old-Catholic Bishops of 24 September 1889. It is a fundamental document which concisely presents the principles of the Old Catholic faith.

The Church cooperates with public central and local government bodies in the field of protection, preservation, making available and disseminating the treasures of church architecture and sacred art, which are a part of the Polish cultural heritage. Its operations also include publishing, education and training, financial and commercial activities, as well as charity and welfare.

The Polish Catholic Church is a member of the World Council of Churches and the Conference of European Churches. Polish Catholic priests were co-founders of the Polish Ecumenical Council and are actively involved in its work.

www.polskokatolicki.pl

Kim jesteśmy? Who we are?

KOŚCIÓŁ STAROKATOLICKI MARIAWITÓW W RP

Chrystus sam zjednoczy dusze miłujące Go
w jeden święty, powszechny i apostolski Kościół.
Ale kiedy i w jaki sposób się to stanie, tego nie wiem.

Maria Franciszka Feliksa Kozłowska (1862-1921)

Mariawityzm jest wyznaniem oryginalnie polskim, powstałym na początku XX wieku. Jego nazwa pochodzi od łacińskich słów *Mariae vitam (imitantes),* co znaczy *Maryi życie (naśladujący)*. Geneza Kościoła Mariawitów jest ściśle związana z osobą Marii Franciszki Kozłowskiej i otrzymanym przez nią, dnia 2 sierpnia 1893 roku, objawieniem Dzieła Wielkiego Miłosierdzia.

Kościół Starokatolicki Mariawitów wyodrębnił się z polskiego Kościoła Rzymskokatolickiego w 1906 roku. Powodem secesji był fakt, że zarówno hierarchia polska, jak i papież w Rzymie, nie zaakceptowali działalności Zgromadzenia Kapłanów Mariawitów, którego członkami byli rzymskokatoliccy księża dostrzegający potrzebę odrodzenia duchowego wśród duchowieństwa i wiernych.

Mariawici w swoim nauczaniu opierają się na kanonicznych księgach Pisma Świętego Starego i Nowego Testamentu, podkreślając szczególnie fragmenty zapowiadające ustanowienie Przenajświętszego Sakramentu.

Centralną częścią liturgii nabożeństw Kościoła Starokatolickiego Mariawitów jest sprawowanie Eucharystii i wyznanie wiary w prawdziwą obecność Chrystusa Pana w sakramentalnych postaciach Chleba i Wina. Wyrażana jest też cześć dla Matki Boskiej Nieustającej Pomocy.

Kościół Starokatolicki Mariawitów w Polsce liczy obecnie ok. 25 000 wyznawców, skupionych w 37 parafiach i ich filiach oraz żyjących w diasporze. Duchowieństwo tworzy pięciu biskupów i 25 kapłanów.

THE OLD CATHOLIC MARIAVITE CHURCH IN POLAND

Christ Himself will unite souls who love Him
into one holy, universal and apostolic Church.
But when and how, this I know not.

Maria Franciszka Feliksa Kozłowska (1862-1921)

"Mariavitism" is a genuinely Polish denomination, which emerged at the beginning of the 20th century. Its name is derived from the Latin words Mariae vitam (imitantes), which means (imitating) the life of Mary. The origins of the Mariavite Church are closely linked to the person of Maria Franciszka Kozłowska and the revelation of the Work of Great Mercy she received.

The Old Catholic Mariavite Church separated from the Polish Roman Catholic Church in 1906. The reason for the secession was the fact that the Polish church hierarchy and the pope in Rome refused to recognize the Order of Mariavite Priests, which comprised Roman Catholic priests who saw the need for spiritual revival among the clergy and other believers.

Mariavite teaching is based on the canonical books of the Old and New Testament, with particular emphasis on parts which announce the introduction of the Blessed Sacrament. Focal points of the liturgy of the Old Catholic Mariavite Church are the celebration of the Eucharist and the confession of faith in the true presence of the Lord Jesus in the sacramental forms of Bread and Wine. It also includes the worship of Our Lady of Perpetual Help.

At present, the Old Catholic Mariavite Church has about 25 000 believers in Poland focused around 37 parishes and their branches, or living in diasporas. The clergy include five bishops and 25 priests.

Administracyjnie Kościół składa się z trzech diecezji (lubelsko-podlaskiej, śląsko-łódzkiej, warszawsko-płockiej) i prowincji francuskiej z 5 000 wiernych. Władze Kościoła Starokatolickiego Mariawitów tworzą: Synod, Kapituła Generalna, Rada Kościoła, Biskup Naczelny, Biskup Diecezjalny, Zgromadzenie Parafialne, Rada Parafialna, Proboszcz. Biskup Naczelny jest przewodniczącym Rady Kościoła i reprezentuje Kościół na zewnątrz. Urząd Biskupa Naczelnego sprawuje od 2007 roku Biskup Michał Maria Ludwik Jabłoński.

Kościół kształci kadry duchownych w Seminarium Duchownym w Płocku i Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. Jest członkiem Światowej Rady Kościołów i Konferencji Kościołów Europejskich.

Kościół prowadzi działalność wydawniczą o charakterze religijno-społecznym w celach kultowych, edukacyjnych i informacyjnych. Organem prasowym Kościoła jest kwartalnik *Mariawita*.

www.mariawita.pl

In administrative terms, the Church consists of three dioceses (Lublin-Podlachia, Silesia-Łódź and Warsaw-Płock), as well as a French province with 5 000 believers. The authorities of the Old Catholic Mariavite Church include: the Synod, the General Chapter, the Church Council, the Head Bishop, Diocesan Bishops, Parish Assemblies, Parish Councils, Provosts. The Head Bishop presides over the Church Council and represents the Church in its external relations. Since 2007 the office of the Head Bishop has been held by Bishop Michał Maria Ludwik Jabłoński.

The Church educates its clergy at the Theological Seminary in Płock and at the Christian Theological Academy in Warsaw. It is a member of the World Council of Churches and the Conference of European Churches.

The Church undertakes publishing activities of a religious and social nature for cultural, educational and informative purposes. The press organ of the Church is the "Mariawita" quarterly.

www.mariawita.pl

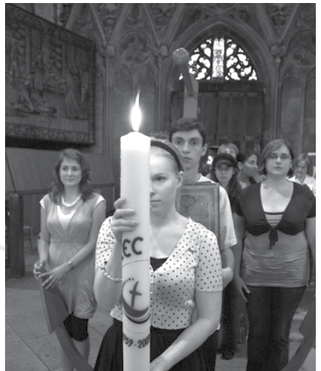

Kim jesteśmy? Who we are?

POLSKI AUTOKEFALICZNY KOŚCIÓŁ PRAWOSŁAWNY

Bóg potrzebuje nie złotych kielichów, ale złotych ludzi.

Jan Chryzostom Złotousty (349-407), Ojciec Kościoła

Pierwsze wzmianki o chrześcijaństwie tradycji wschodniej na ziemiach polskich datuje się już na IX wiek (misja świętych braci Cyryla i Metodego). Współczesne badania historyczne dowodzą, że już na początku X wieku istniały w Krakowie i Wiślicy chrześcijańskie świątynie.

Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny jest jednym z kanonicznych Kościołów prawosławnych i obejmuje swoją jurysdykcją wszystkie parafie prawosławne na terenie Polski oraz kilka parafii w Brazylii. Kościołem autokefalicznym, czyli niezależnym, jest od 1925 roku.

Fundamentem nauczania Kościoła Prawosławnego jest Objawienie Boże, które poznajemy poprzez Pismo Święte i Tradycję Świętą. Bardzo ważną rolę w życiu chrześcijanina odgrywają sakramenty, których prawosławie uznaje siedem. Duchowość prawosławna jest zbudowana na Liturgii Świętej, która jest przeżywaniem życia, śmierci i zmartwychwstania Pana naszego Jezusa Chrystusa. Eucharystia to realna i prawdziwa obecność Jezusa Chrystusa, którą wierni doświadczają w życiu doczesnym. Wspólna Eucharystia nie tylko łączy, ale jest centrum duchowości Kościoła. Językiem liturgicznym, w niemal wszystkich parafiach Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, jest język cerkiewnosłowiański.

Obecnie Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny jest drugim co do liczebności Kościołem w Polsce i liczy około 500 000 wyznawców. Zwierzchnikiem Kościoła jest Metropolita Warszawski i całej Polski Sawa. Najwyższą władzą Kościoła jest Sobór Krajowy i Sobór Biskupów. W skład Kościoła wchodzi sześć sześć diecezji i Ordynariat Polowy

THE POLISH AUTOCEPHALOUS ORTHODOX CHURCH

For what God needs is not golden chalices but golden souls.

St. John Chrysostom (349-407), Early Church Father

First references to the eastern tradition of Christianity on Polish soil go back to the 9th century (the mission of the brothers St. Cyril and St. Methodius). Modern historical research proves that as early as at the beginning of the 10th century there were Christian temples in Kraków and Wiślica.

The Polish Autocephalous Orthodox Church is one of the canonical Orthodox churches; its jurisdiction includes all Orthodox parishes in Poland and several parishes in Brazil. It has been an autocephalous, i.e. independent, Church since 1925.

The teaching of the Orthodox Church is grounded in God's Revelation, which we can get to know through the Holy Bible and Holy Tradition. A very important part in the life of a Christian is played by sacraments. The Orthodox Church recognizes seven of them. Orthodox spirituality is built on the Divine Liturgy, which is an experience of the life, death and resurrection of our Lord Jesus Christ. The Eucharist is the real and true presence of Jesus Christ, which believers experience in their earthly lives. A common Eucharist not only unites them, but is also the centre of the Church's spirituality. The liturgical language in almost all parishes of the Polish Autocephalous Orthodox Church is Old Church Slavonic.

At present the Polish Autocephalous Orthodox Church is the second largest Church in Poland, with about 500 000 members. The leader of the Church is the Metropolitan of Warsaw and all Poland - Sawa. The highest authority of the Church is its National Council and the Council of Bishops. The Church comprises six dioceses and the Polish Orthodox

Wojska Polskiego. Na terenie Polski znajduje się 12 monasterów, w tym cztery męskie i trzy domy zakonne męskie oraz trzy żeńskie i dwa domy zakonne żeńskie. Największym sanktuarium pielgrzymkowym jest Święta Góra Grabarka, na którą rokrocznie przybywają dziesiątki tysięcy pielgrzymów.

W ramach Kościoła prawosławnego w Polsce działają Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia ELEOS, który prowadzi pracę charytatywną i opiekuńczą, a także Bractwo Młodzieży Prawosławnej.

Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny jest członkiem Konferencji Kościołów Europejskich i Światowej Rady Kościołów.

www.orthodox.pl

Military Ordinariate. In Poland it has 12 monastic centres, including four monasteries, three small monastic units, three convents and two small convent units. The largest pilgrimage destination is the Holy Hill of Grabarka, visited every year by tens of thousands of pilgrims.

The Orthodox Church in Poland includes the ELEOS Orthodox Charity Centre which is active in the field of charity and welfare, and the Fellowship of Orthodox Youth.

The Polish Autocephalous Orthodox Church is a member of the Conference of European Churches and the World Council of Churches.

www.orthodox.pl

Kim jesteśmy? Who we are?

TOWARZYSTWO BIBLIJNE W POLSCE

Towarzystwo Biblijne w Polsce zostało założone w 1816 roku. Jest chrześcijańską organizacją międzywyznaniową, zajmującą się tłumaczeniem, wydawaniem i rozpowszechnianiem Biblii. Mottem działalności Towarzystwa są słowa Jezusa zapisane w Ewangelii Mateusza: „Niebo i ziemia przeminą, ale Moje słowa nie przeminą" (Mt 24,35), zaś symbolem postać siewcy z trzynastego rozdziału tej samej Ewangelii.

Swe zadania Towarzystwo Biblijne realizuje w prowadzonych przez siebie projektach. Jednym z nich jest ekumeniczny przekład Biblii. To unikalny projekt – także w skali światowej. Nad przekładem tym pracują bowiem przedstawiciele aż jedenastu Kościołów – katolicy, prawosławni i protestanci różnych tradycji. W 2001 roku ukazał się w tym tłumaczeniu Nowy Testament i Psalmy, w 2008 – Księgi Dydaktyczne Starego Testamentu. Prace nad kolejnymi częściami Biblii są zaawansowane.

W ramach swych projektów Towarzystwo Biblijne prowadzi bezpłatne rozpowszechnianie Biblii w określonych środowiskach, m.in. wśród dzieci, młodzieży, niepełnosprawnych oraz więźniów. W Warszawie działa też księgarnia Towarzystwa Biblijnego, oferująca Biblie w kilkudziesięciu przekładach, a także literaturę biblistyczną.

Towarzystwo Biblijne w Polsce służy chrześcijanom oraz Kościołom i organizacjom chrześcijańskim, jak również wszystkim ludziom zainteresowanym Biblią. Współpracuje z Kościołami, ale nie jest związane z żadnym wyznaniem. Zrzeszając dwanaście Kościołów członkowskich, reprezentujących wszystkie tradycje chrześcijańskie w Polsce, stanowi najbardziej ekumeniczną organizację w naszym kraju[1].

1 Kościoły członkowskie Towarzystwa Biblijnego w Polsce: Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP, Kościół Anglikański w Polsce, Kościół Chrześcijan Baptystów w RP, Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny w RP, Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP, Kościół Polskokatolicki w RP, Kościół Rzymskokatolicki w RP, Kościół Starokatolicki Mariawitów w RP, Kościół Zielonoświątkowy w RP, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP

THE BIBLE SOCIETY IN POLAND

The Bible Society in Poland was established in 1816. It is a Christian inter-confessional organization devoted to translating, publishing and distributing the Bible. The motto of the Society is Jesus' words written in the Gospel according to Matthew: "Heaven and earth will pass away, but My words will never pass away" (Mt 24.35), and its symbol is the Sower from Chapter 13 of the same Gospel.

The Bible Society fulfils its tasks in the form of projects. One of them is an ecumenical translation of the Bible. This is a unique project, also globally. Representatives of as many as eleven Churches are working on that project – Catholics, Orthodox and Protestants of various traditions. In 2001, the translation of the New Testament and the Book of Psalms was published, and in 2008 the didactic books of the Old Testament. Work on subsequent parts of the Bible is in progress.

Within its projects, the Bible Society distributes the Bible free of charge in certain groups, including among children, youth, disabled people or inmates. It has a bookstore in Warsaw, which offers several dozen translations of the Bible as well as literature on biblical studies.

The Bible Society in Poland serves Christians, Churches and Christian organizations, as well as all people interested in the Bible. It collaborates with the Churches, but does not subscribe to any particular confession. By bringing together twelve member Churches and representing all Christian traditions in Poland, it is the most ecumenical organization in our country[1].

1 Member Churches of the Bible Society in Poland: the Seventh-day Adventist Church in Poland, the Anglican Church in Poland, the Polish Baptist Union, the Evangelical Augsburg Church (Lutheran) in Poland, the Evangelical Methodist Church in Poland, the Evangelical Reformed Church in Poland, the Polish Catholic Church in Poland, the Roman Catholic Church in Poland, the Old Catholic Mariavite Church in Poland, the Pentecostal Church in Poland, the Polish Autocephalous Orthodox Church, the Fellowship of Christian Churches in Poland

Towarzystwo Biblijne w Polsce jest członkiem stowarzyszonym Zjednoczonych Towarzystw Biblijnych – międzynarodowej wspólnoty zrzeszającej 145 krajowych Towarzystw Biblijnych na całym świecie w celu konsultacji, wzajemnej pomocy i działania na rzecz wspólnego zadania, jakim jest rozpowszechnianie Biblii. Towarzystwo Biblijne w Polsce jest także członkiem stowarzyszonym Polskiej Rady Ekumenicznej.

www.tb.org.pl

The Bible Society in Poland is a member of the United Bible Societies – an international association of 145 national Bible Societies in the whole world established to provide exchange, mutual support and act towards the common goal of dissemination of the Bible. The Bible Society in Poland is affiliated to the Polish Ecumenical Council.

www.tb.org.pl

Kim jesteśmy? Who we are?

SPOŁECZNE TOWARZYSTWO POLSKICH KATOLIKÓW

Społeczne Towarzystwo Polskich Katolików powstało w 1959 roku. Towarzystwo jest stowarzyszeniem zarejestrowanym, posiadającym osobowość prawną. Siedzibą Towarzystwa jest Warszawa.

Celem Towarzystwa jest m.in.:

- zapoznawanie społeczeństwa z postępowymi nurtami religijnymi i społecznymi, zwłaszcza zaś bliskimi nauce Kościoła Polskokatolickiego oraz pogłębianie wśród członków i sympatyków Towarzystwa światopoglądu chrześcijańskiego, ze szczególnym uwzględnieniem doktryny starokatolickiej;
- rozwijanie i popieranie działalności oświatowej i kulturalnej, prowadzonej w duchu utrwalania pokoju, patriotyzmu oraz międzyludzkiej i ogólnochrześcijańskiej solidarności;
- umacnianie więzi środowisk polonijnych z krajem ojczystym;
- popieranie idei ekumenizmu. W latach poprzednich Towarzystwo finansowo wspierało działalność Polskiej Rady Ekumenicznej oraz niektóre Kościoły członkowskie tejże Rady.

THE SOCIAL SOCIETY OF POLISH CATHOLICS

The Social Society of Polish Catholics was established in 1959. It is a registered society and has legal personality. Its head office is located in Warsaw.

The Society pursues the following goals, among others:

- to inform Polish society about progressive religious and social movements, especially those that are close to the teaching of the Polish Catholic Church, and to strengthen its members and supporters in their Christian worldview, with particular emphasis on the Old Catholic doctrine;
- to develop and foster educational and cultural activities, conducted in the spirit of preserving peace, patriotism as well as solidarity between all peoples and all Christians;
- to strengthen the bonds between the Polish diaspora and its homeland;
- to support ecumenical ideals. The Society has financially supported the activities of the Polish Ecumenical Council and some of its member Churches.

Pozdrowienia

Czcigodni Zebrani.
Eminencjo, Ekscelencje, Panie i Panowie Ministrowie,
Czcigodni Duchowni, Bracia i Siostry.

Prawdziwie i radośnie możemy dziś zawołać razem z Prorokiem i Królem Dawidem: „O, jak dobrze i miło, gdy bracia w zgodzie mieszkają!" (Ps 133, 1).

Decyzja twórców Unii Europejskiej o wprowadzeniu zasady rotacji przewodnictwa w społeczności państw członkowskich jest ważnym i wielkim wydarzeniem w historii Europy i świata. Jest bowiem nie tylko manifestacją równości wszystkich państw tworzących Unię Europejską, ale też orędziem skierowanym do wszystkich państw na naszej Planecie.

Treścią tego orędzia jest wezwanie do tworzenia takiej społeczności międzynarodowej, w której każdy naród i każdy człowiek będzie traktowany jako równy i pełnoprawny członek tej społeczności. To orędzie społeczności narodów europejskich wypływa z pragnienia realizacji wniosków, wynikających ze straszliwego doświadczenia dwóch światowych wojen w XX wieku. Wnioskiem tym jest współpraca narodów i wzajemna pomoc zamiast dzikiej konkurencji i pragnienia wejścia w posiadanie dóbr bliższych i dalszych sąsiadów.

Społeczność kierująca się takimi zasadami świadomie lub nieświadomie realizuje najważniejsze przykazanie Starego i Nowego Testamentu, którym jest miłość bliźniego wyrastająca z Bożej miłości do każdego człowieka i wszystkiego, co istnieje.

Właśnie dlatego pierwsze dni przewodnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej są świętem całego narodu, wszystkich obywateli naszego Państwa, bez względu na światopogląd, religię, narodowość.

Greetings

Dear Congregation.
Your Eminence, Your Excellencies, Dear Ministers,
Dear Priests and Pastors, Brothers and Sisters.

Today we can truly and joyfully shout with the Prophet and King David: "How wonderful it is, how pleasant, for God's people to live together in harmony!" (Psalm 133:1).

The decision of the founders of the European Union to introduce the principle of a rotating presidency in the community of member states is an important and great event in the history of Europe and the world. Not only is it a manifestation of the equality of all states that constitute the European Union, but also a message to all states on our planet.

This message calls for the creation of an international community in which every nation and every person will be treated as an equal and equitable member of that community. The message of the community of European nations derives from the wish to implement the conclusions drawn from the horrible experience of two world wars in the 20th century. These conclusions were: to choose cooperation between nations and mutual help over free-for-all competition and the desire to seize the possessions of our neighbours, near or far.

A community guided by such principles, whether consciously or not, fulfils the greatest commandment of the Old and New Testament, which is to love one's neighbour as God loves every person and everything that exists.

That is why the first days of Poland's EU Presidency are a time of celebration for the whole nation, for all citizens of our state, regardless of their world view, religion or nationality.

Radośnie, świątecznie i z modlitwą rozpoczynając pół roku polskiej prezydencji, pamiętajmy o powszednich, roboczych dniach służby wszystkich braci i sióstr, którym powierzona została władza i odpowiedzialność za Polskę i społeczność Unii Europejskiej.

Wspomagajmy ich modlitwą oraz sumienną i wytrwałą pracą. Cieszmy się wolnością, ale pamiętajmy o odpowiedzialności. Czas przed nami niech stanie się czasem naszego wkładu w budowanie przyszłości, w której panować będzie pokój, sprawiedliwość, współpraca, wzajemna życzliwość i miłość.

Niech nasza ziemska rzeczywistość promieniuje mądrością i blaskiem Królestwa Bożego.

Arcybiskup Jeremiasz
Prezes Polskiej Rady Ekumenicznej

3 lipca 2011, kościół ewangelicko-augsburski
Św. Trójcy w Warszawie

As we enter the six months of the Polish Presidency in joy, high spirits and prayer, let us remember the ordinary workaday service of all our brothers and sisters who have been entrusted with authority over and responsibility for Poland and the EU community.

Let us support them through our prayers, as well as with conscientious and persistent work. Let us enjoy our freedom, but let us be mindful of our responsibility. May the time that is before us become a time of our contribution towards building a future marked by peace, justice, cooperation, mutual kindness and love.

May our earthly reality radiate wisdom and the light of God's Kingdom.

Archbishop Jeremiasz
President of the Polish Ecumenical Council

3 July 2011, Holy Trinity Evangelical Lutheran
Church in Warsaw

Pozdrowienia Greetings

Szanowni Państwo,

Za nami inauguracja polskiej prezydencji. Po wielu miesiącach przygotowań, 1 lipca Polska przejęła od Węgier przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej. Polakom, podobnie jak Węgrom pół roku wcześniej, ta szczególna rola przypadła pierwszy raz w historii. Debiutanci osiągają często spektakularne wyniki, łącząc wysokie umiejętności z nieskażonym rutyną entuzjazmem i optymizmem. Taka postawa, to dzisiaj nie tylko synonim Polski w Unii; to także wielka szansa na sukces naszej prezydencji.

Owa ożywcza energia jest Europie niezwykle potrzebna. Światowy kryzys okazał się egzaminem trudniejszym, niż wielu sądziło. Na dodatek, na problemy gospodarcze nałożyły się m.in. wydarzenia w Afryce Północnej. W efekcie niesłusznie podważane są dwa największe osiągnięcia europejskiej integracji: wspólna waluta – Euro i strefa Schengen. Wzmagają się głosy antyeuropejskie i populistyczne. Zwiększa się pokusa, by solidarność zastąpić egoizmem, a kompromis – konfrontacją. Polacy stają przed trudnym wyzwaniem, by odwrócić te niekorzystne trendy.

Osiągnąć to można na pewno, realizując – trafnie dobrane – priorytety prezydencji. Nowy system zarządzania gospodarczego czy wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw, to recepta na trwałe wyjście z kryzysu ekonomicznego. Podobnie jak finalizacja prac nad europejskim systemem patentowym i dalsze pogłębianie rynku wewnętrznego. Kluczowe będą również, rozpoczęte pod polskim przewodnictwem, negocjacje unijnego budżetu na lata 2014-2020. Jego kształt określi, w dużej mierze, przyszłość UE.

Ale ta przyszłość zależy nie tylko od reform instytucjonalnych i rozwiązań prawnych. One mają ogromne znaczenie, ale niezbędna jest jeszcze zmiana myślenia – w Unii, i o Unii. Traktaty i dyrektywy to jej instrumenty,

Ladies and Gentlemen,

The inauguration of the Polish presidency is behind us. After many months of preparations, on 1 July Poland took over the presidency over the Council of the European Union from Hungary. The Poles, just like the Hungarians six months ago, are holding this particular office for the first time in history. Debutants sometimes achieve spectacular results by uniting great skills with enthusiasm and optimism not tainted by routine. Today, this kind of attitude is not only a synonym for Poland in the EU, but also a great chance for our presidency to succeed.

This invigorating energy is desperately needed in Europe. The global crisis has turned out to be a much more difficult test than many had expected. In addition, economic problems have been accompanied by, among other things, the events in North Africa. In consequence, the two greatest achievements of European integration: a common currency – the euro – and the Schengen zone are being unfairly questioned. Anti-European and populist voices are becoming louder. The temptation to replace solidarity with egoism and compromise with confrontation is increasing. Poland is facing a challenge to reverse these unfortunate trends.

This can certainly be done by implementing the correctly chosen priorities of the presidency. A new economic management system and the supporting of small and medium-sized enterprises are the recipe for a permanent resolution of the economic crisis - just like the completion of work on the European patent system and the further reinforcement of a single European market. Other key issues opened under the Polish presidency will be the negotiations over the EU budget for 2014-2020. Its shape will to a considerable extent define the future of the EU.

However, the future does not depend on institutional reforms and legal solutions alone. They are extremely important, but it is also necessary to change one's way of thinking, both in the EU and about the EU. Treaties and directives are its instruments, but they are not its essence.

ale przecież – nie zasadnicza treść. Fundament współczesnej Europy to wspólnota wartości wypływających z naszego chrześcijańskiego dziedzictwa. Mówiąc o integracji europejskiej, mówimy o poszanowaniu godności ludzkiej, miłości bliźniego, wolności, solidarności. Bez tego nie spełniłoby się wielkie marzenie Ojców-Założycieli o Europie bez murów i granic; o prymacie dialogu nad siłą; o trwałym pokoju.

Czasami się o tym zapomina. Dlatego potrzebny jest powrót Europejczyków do korzeni; do źródeł, z których po koszmarze wojen światowych czerpali inspirację do pojednania. Skutecznie pomóc dzisiaj Europie, to pomóc Europejczykom ponownie ujrzeć i zrozumieć istotę wspólnoty interesów. To być może najważniejsze zadanie dla polskiej prezydencji. Wiem, że Polska – Ojczyzna „Solidarności" – temu podoła. Polacy doskonale znają własną historię, a jednocześnie są jednym z najbardziej pozytywnie nastawionych do UE społeczeństw. Pamiętają, że już raz, arbitralną decyzją, na blisko 50 lat „odebrano" im Europę. Drugi raz odebrać jej – sobie i innym – na pewno nie pozwolą.

W tym procesie umacniania europejskiego zjednoczenia wobec wspólnych celów i wartości uczestniczyć – na swój sposób – może każdy. Nie do przecenienia jest rola oraz zaangażowanie organizacji społecznych i religijnych. Wierni i ich Kościoły, skupieni wokół Polskiej Rady Ekumenicznej, dążą do dialogu pomiędzy chrześcijanami, ale również – osobami innych wyznań i niewierzącymi. Szukają tego, co łączy, choć nie lekceważą tego, co dzieli.

To wzór nie tylko dla polskiej prezydencji. Ale jeśli pójdzie ona tym śladem, za kilka miesięcy odpowiedź na pytanie „Quo vadis, Europa?" może być prostsza i bardziej pozytywna, niż wcześniej. Módlmy się o to i trwajmy w nadziei, że nasze modlitwy zostaną wysłuchane.

Jerzy Buzek
Przewodniczący Parlamentu Europejskiego

The foundation of modern Europe is a community of values derived from our Christian heritage. When speaking of European integration, we speak of respecting human dignity, charity, freedom, solidarity. Without them the great dream of the Founding Fathers about a Europe without walls and borders, about the primacy of dialogue over force, about permanent peace, would not have come true.

We sometimes forget about that. That is why Europeans need to go back to the roots, to the spring from which – after the nightmare of two world wars – they drew inspiration for reconciliation. Today, helping Europe effectively means helping Europeans see and understand the nature of common interests again. It may be the most important task for the Polish presidency. I know that Poland – the home of "Solidarność" – can do it. Polish people are very familiar with their own history, and at the same time they are one of the most pro-European societies. They remember that Europe was once taken away from them, for almost 50 years. They will not let anyone take it away from them and others for a second time.

Everyone can be involved in the process of strengthening European integration with respect to common goals and values in his or her own way. The role and commitment of social and religious organizations cannot be overestimated. Believers and their Churches, focused on the Polish Ecumenical Council, strive for dialogue between Christians, but also between people from different denominations and non-believers. They seek what unites them, without playing down the differences between them.

They are an example, and not only to the Polish presidency. But if the presidency should follow in their footsteps, the answer to the question: "Quo vadis Europe?" may soon be much simpler and more positive than before. Let us pray for this and persist in the hope that our prayers will be answered.

Jerzy Buzek
President of the European Parliament

Wspólnie kształtować Europę

Działania Polskiej Rady Ekumenicznej
podczas prezydencji Polski w Radzie Unii Europejskiej

Przewodnictwo Polski w Unii Europejskiej jest szczególną okazją do podkreślenia zaangażowania Kościołów na rzecz społeczeństwa obywatelskiego. Z jednej strony chcemy pokazać szeroki zakres działań już podejmowanych przez Kościół w społeczeństwie, m.in. w zakresie pracy charytatywnej, edukacyjnej i wychowawczej, kulturalnej, ochrony środowiska czy wolontariatu. Pragniemy także przypomnieć o inicjatywach Kościołów i instytucji kościelnych wynikających z troski o zachowanie, rozwój dziedzictwa i kultury materialnej – zabytkowe kościoły, cmentarze, dzieła sztuki, muzea, archiwa, a także szkoły czy domy opieki. Działania te służą nie tylko poszczególnym Kościołom, ale także lokalnej społeczności i całemu krajowi.

Z drugiej strony pragniemy zachęcić do zintensyfikowania tych działań i dalszej pracy na rzecz pojednania, dialogu i szeroko pojętej troski o godność człowieka. Przewodnictwo Polski w Unii Europejskiej jest także dobrą okazją do poszukiwania nowych form współpracy Kościoła w społeczeństwie Polski i Europy.

Podczas polskiej prezydencji w Unii Europejskiej Polska Rada Ekumeniczna chce zwrócić uwagę na pięć tematów:

- Współpraca ponad granicami Unii Europejskiej
- Ochrona środowiska i zmiany klimatyczne
- Ochrona niedzieli jako dnia wolnego od pracy
- Wolontariat
- Polska jako kraj o wielokulturowej, wielonarodowościowej i wielowyznaniowej historii

Shaping Europe Together

The activities of the Polish Ecumenical Council
during the Polish Presidency of the Council of the European Union

The Polish Presidency of the European Union is a special occasion to emphasize the involvement of the Churches in a civic society. On the one hand we would like to show a wide spectrum of Church activities in society, particularly in the field of charity, education, culture, environmental protection and volunteer work. We wish to point out the initiatives of the Church and Church institutions towards maintaining and developing the heritage and material culture – historic churches, cemeteries, works of art, museums, archives, as well as schools and nursing homes. These activities serve not only particular Churches but also local societies and the entire country.

On the other hand we want to encourage the intensification of these activities and work further towards reconciliation, dialogue and a broadly understood concern for the dignity of man. The Polish Presidency of the European Union is also a great opportunity to find new forms of cooperation for the Church within the society of Poland and Europe.

During the Polish Presidency of the European Union the Polish Ecumenical Council will draw attention to five topics:

- Cooperation beyond the borders of the European Union
- Protection of the environment/creation and climate change
- Protection of Sunday as a work-free day
- Volunteer work
- Poland as a country with a multicultural, multinational and multidenominational history

Współpraca ponad granicami Unii Europejskiej

Europa jest większa niż Unia Europejska. Stwierdzenie to znajduje odzwierciedlenie w działaniach Kościołów Polskiej Rady Ekumenicznej. Jest ono motywem współpracy z krajami na wschód od Polski, ponad granicami Unii Europejskiej.

W roku 1996 w ramach działalności Komisji Kontaktów między Polską Radą Ekumeniczną a Kościołem Ewangelickim Niemiec powstał projekt „Pojednanie w Europie. Zadanie Kościołów na Ukrainie, Białorusi, w Polsce i w Niemczech". Ścisła współpraca w ramach tego projektu rozwija się od II Europejskiego Ekumenicznego Zgromadzenia Kościołów w Grazu w 1997 roku.

Głównym celem projektu jest budowanie wzajemnego zrozumienia i dobrej współpracy ekumenicznej ponad wszelkimi podziałami wyznaniowymi, kulturowymi i narodowymi. Cel ten jest realizowany poprzez organizację spotkań, konferencji, seminariów, wyjazdów studyjnych i konsultacji.

Szczególną wartością projektu „Pojednanie w Europie" jest nie tylko jego ekumeniczny, ale także międzynarodowy charakter. Uczestniczą w nim Kościoły ewangelickie, prawosławne, Rzymskokatolicki i Greckokatolicki z czterech krajów: Ukrainy, Białorusi, Niemiec i z Polski.

Podczas polskiej prezydencji w Unii Europejskiej, Polska Rada Ekumeniczna – w ramach realizowanego projektu – planuje nawiązanie bliższej współpracy z Kościołami w Rosji, szczególnie z Rosyjskim Kościołem Prawosławnym. Polska Rada Ekumeniczna we współpracy z Chrześcijańską Akademią Teologiczną zamierza zorganizować sympozjum naukowe na temat „Pojednanie narodów w Europie Środkowo-Wschodniej na tle historii Kościołów".

W listopadzie 2011 r. Polska Rada Ekumeniczna organizuje w Mińsku na Białorusi międzynarodową ekumeniczną konferencję na temat „Współpraca Kościołów z organizacjami niekościelnymi".

Rozwijając współpracę i troszcząc się o pojednanie na wschodzie, pozostajemy w stałym dialogu z partnerami w innych częściach Europy.

Cooperation beyond the borders of the European Union

Europe is larger than the European Union. This statement is reflected in the actions of the Churches of the Polish Ecumenical Council. It is the subject of cooperation with countries east of Poland, beyond the borders of the European Union.

The project "Reconciliation in Europe. The task for Churches in Ukraine, Belarus, Poland and Germany" was established in the 1996 as part of the cooperation within the Contacts Committee between the Polish Ecumenical Council and the Lutheran Church in Germany. Close cooperation within this project has developed since the Second European Ecumenical Assembly in Graz in 1997.

The main aim of the project is to build mutual understanding and ecumenical cooperation above all denominational, cultural and national divisions. This aim is achieved through meetings, conferences, seminars, study trips and consultations.

A special asset of the "Reconciliation in Europe" project is not only its ecumenical but also its international character. The participants are Lutheran, Orthodox, Roman Catholic and Greek Catholic Churches from four countries: Ukraine, Belarus, Germany and Poland.

During the Polish Presidency of the European Union, as part of the ongoing project the Polish Ecumenical Council plans to establish closer cooperation with Churches in Russia, especially the Moscow Patriarchate Orthodox Church. The Polish Ecumenical Council in cooperation with the Christian Theological Academy will organize a symposium on the subject of "Reconciliation of nations in Central and Eastern Europe from the perspective of Church history."

In November 2011, the Polish Ecumenical Council will organize an international, ecumenical conference in Minsk, Belarus on the subject of "Relations of Churches with non-church organizations".

While developing cooperation and endeavouring to achieve reconciliation in the East, we are maintaining a constant dialogue with our partners in

Polska Rada Ekumeniczna uczestniczy m.in. w rozmowach na temat powstającego w Berlinie Centrum Przeciwko Wypędzeniom.

Ochrona środowiska i zmiany klimatyczne

Polska Rada Ekumeniczna podejmuje inicjatywy, których celem jest wzrost odpowiedzialności za środowisko naturalne. W 2010 roku Polska Rada Ekumeniczna była współorganizatorem sympozjów dotyczących ochrony stworzenia: 3. Europejskiego Sympozjum „Zachowanie stworzenia – wyzwania i szanse dla zaangażowania kościelnego w sprawach dotyczących klimatu i środowiska naturalnego" (Schwerte, Niemcy) oraz „Ekoteologia w duszpasterskiej praktyce. Stan obecny i postulaty na przyszłość" (Warszawa). Współpracujemy ponadto z międzynarodowymi ekumenicznymi organizacjami ekologicznymi, m.in. European Christian Environmental Network (ECEN).

Komisja ds. Dialogu Konferencji Episkopatu Polski i Polskiej Rady Ekumenicznej opracowuje dokument przypominający Kościołom o odpowiedzialności za stworzenie. Celem dokumentu jest zachęcenie Kościołów do większego zaangażowania na rzecz ochrony środowiska naturalnego i podejmowania praktycznych działań poprzez edukację, podniesienie świadomości ekologicznej, uwzględnianie tematyki proekologicznej podczas nabożeństw i współpracy z innymi instytucjami w lokalnym środowisku.

Naszym zamiarem jest, aby dokument na temat ochrony stworzenia został odczytany w wybraną niedzielę podczas prezydencji Polski w Unii Europejskiej we wszystkich Kościołach PRE i Kościele Rzymskokatolickim.

Ochrona niedzieli jako dnia wolnego od pracy

Kościoły Polskiej Rady Ekumenicznej zwracają uwagę na potrzebę przestrzegania niedzieli jako dnia wolnego od pracy. Niedziela jest nie tylko dniem, w którym chrześcijanie tradycyjnie mogą uczestniczyć w nabożeństwach, pielęgnować życie religijne i duchowe. Ochrona niedzieli wolnej od pracy ma także wielkie znaczenie dla zdrowia pracowników,

other parts of Europe. Among other activities the Polish Ecumenical Council is taking part in ongoing talks regarding the Centre Against Expulsions being established in Berlin.

Protection of the environment and climate change

The Polish Ecumenical Council is taking the initiative to increase responsibility for the natural environment. In 2010 the Polish Ecumenical Council organized symposia regarding the protection of life: 3rd European Symposium "Preserving life – challenges and opportunities for church involvement in climate and environmental issues" (Schwerte, Germany) and "Eco-theology in pastoral practice. The current state and future goals" (Warsaw). We are also cooperating with international ecumenical environmental organizations such as the European Christian Environmental Network (ECEN).

The Dialogue Committee of the Polish Episcopal Conference and the Polish Ecumenical Council is preparing a document to remind Churches of their responsibility for creation. The aim of this document is to encourage Churches to become more involved in the cause of protection of the natural environment and take practical action through education and raising ecological awareness, including ecological subjects in services and cooperation with other institutions in their local environment.

We want the document regarding the protection of life to be read on a certain Sunday during the Polish Presidency of the European Union in all PEC and Roman Catholic Churches.

Protection of Sunday as a work-free day

The Churches of the Polish Ecumenical Council point out the necessity of having Sunday as a day free of work. Sunday is not only a day on which Christians traditionally participate in services and maintain their religious and spiritual lives. The protection of Sunday as a work-free day is also very important for the health of employees, combining professional and family life as well as

połączenia życia zawodowego z rodzinnym, jak i ogólnie dla życia społecznego. Wspólny dzień wolny od pracy wzmacnia więzi społeczne, zagrożone obecnie nie tylko przez skutki gospodarczego kryzysu.

Badania pokazują, że niedziela ma dla zdrowia i samopoczucia pracowników większe znaczenie niż jakikolwiek inny wolny od pracy dzień w tygodniu. Brak dnia wolnego od pracy niesie ze sobą negatywne konsekwencje zarówno dla pojedynczych osób, rodziny, jak i całego społeczeństwa.

Zwracając uwagę na potrzebę przestrzegania niedzieli jako dnia wolnego od pracy, myślimy także o prawach pracowników i często nadmiernym ich wykorzystywaniu na niekorzyść życia rodzinnego.

Z inicjatywy Komisji Dialogu Konferencji Episkopatu Polski i Polskiej Rady Ekumenicznej, w październiku 2011 roku w Kamieniu Śląskim, odbędzie się sympozjum nt. „Świętowanie Dnia Pańskiego w ekumenicznej refleksji Kościołów".

Wolontariat

Rok 2011 obchodzony jest w Unii Europejskiej jako Europejski Rok Wolontariatu. W działalności Kościołów Polskiej Rady Ekumenicznej wolontariat od dawna odgrywa ważną rolę. Kościoły i charytatywne organizacje kościelne w Polsce od wielu lat rozwijają swoją działalność dzięki dobrowolnej, bezpłatnej, świadomej działalności na rzecz innych, wykraczającej poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie.

Kościoły Polskiej Rady Ekumenicznej podejmują liczne inicjatywy w dziedzinie pracy socjalnej na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, wykluczonych społecznie, osób w sytuacjach wyjątkowych lub konfliktowych, a także w sytuacjach katastrof. Wolontariusze angażują się w działalność domów opieki, stacji diakonijnych, świetlic środowiskowych i innych podobnych instytucji.

Włączając się w obchody Europejskiego Roku Wolontariatu propagujemy ideę wolontariatu i zachęcamy do bezinteresownego angażowania się w pracę na rzecz drugiego człowieka. Wolontariat przynosi korzyści całemu społeczeństwu i buduje więzi między jego członkami. Dla samych wolontariuszy jest okazją, aby zrobić coś pożytecznego i zdobyć nowe

community life in general. A common day off work reinforces community ties currently threatened not only by the economic crisis.

Research suggests that Sunday has greater significance for the health and well-being of employees than any other day off work during the week. The lack of a day free of work will have negative consequences for individuals, families and entire societies.

While emphasizing the need to celebrate a work-free Sunday, we also remember the rights of employees often exploited at the expense of family life.

On an initiative of the Dialogue Committee of the Polish Episcopal Conference and the Polish Ecumenical Council, a symposium will be held in Kamień Śląski in October 2011 on the subject of "The celebration of the Lord's Day in the ecumenical approach of the churches".

Volunteer work

The year 2011 is being celebrated in Europe as the European Year of Volunteer Work. For a long time now, volunteer work has played an important role in the operation of the Churches of the Polish Ecumenical Council. Churches and church charity organizations could only expand their operations due to voluntary, unpaid and deliberate actions to help other people, extending beyond family-colleague-friend relationships.

The Churches of the Polish Ecumenical Council are taking the initiative in areas of social work for the elderly, handicapped, socially excluded, people in extreme and conflict situations as well as in emergencies. Voluntary workers are involved in nursing homes, diaconal stations, club rooms and other similar institutions.

In joining the celebrations of the European Year of Volunteer Work we promote the idea of volunteering and encourage people to get involved in work for the benefit of others. Voluntary work benefits all society and enforces ties between its members. As for the volunteers themselves, it is an opportunity to do something useful and acquire new skills. This may assume various forms

umiejętności. Może przybierać rozmaite formy pomocy: w ośrodku sportowym, szkole, szpitalu czy organizacji charytatywnej. Wolontariat daje szansę wykorzystania własnych umiejętności i doświadczeń w nowych dziedzinach, zawarcia przyjaźni, zaangażowania się w sprawy społeczne.

Podczas przewodnictwa Polski w Unii Europejskiej, Polska Rada Ekumeniczna planuje zorganizować międzynarodową konsultację na temat wspierania i rozwoju wolontariatu.

Polska jako kraj o wielokulturowej, wielonarodowościowej i wielowyznaniowej historii

W Polsce obok osób wyznania rzymskokatolickiego żyją również chrześcijanie innych wyznań (ewangelicy, prawosławni, starokatolicy i inni) oraz innych religii (żydzi, muzułmanie). Prezentowanie ich dziedzictwa jest przejawem realizacji konstytucyjnej zasady równości wszystkich Kościołów i wolności religii, uczy tolerancji i otwartości, przyczynia się do pokojowego i przyjaznego współistnienia.

Jest to więc działanie na rzecz rozwoju demokracji w Polsce, której miernikiem jest stosunek do mniejszości narodowych, etnicznych, religijnych i innych. Prezentacja wielokulturowego obrazu Polski przełamuje stereotypy religijne, narodowościowe, buduje pozytywny wizerunek naszego kraju za granicą.

Podczas prezydencji Polski w Unii Europejskiej Kościoły członkowskie Polskiej Rady Ekumenicznej podejmują liczne działania (nabożeństwa ekumeniczne, wystawy, sympozja, wydawnictwa, projekty edukacyjne) ukazujące Polskę jako kraj o wielokulturowej, wielonarodowościowej i wielowyznaniowej historii.

Ks. Ireneusz Lukas
Dyrektor Polskiej Rady Ekumenicznej

of help in sports centres, schools, hospitals or charity organizations. Voluntary work gives the opportunity to utilize previous skills and experience in new areas, build friendships, and become involved in social affairs.

During the Polish Presidency of the European Union the Polish Ecumenical Council plans to organize an international consultation on supporting and developing volunteer work.

Poland as a country with a multicultural, multinational and multidenominational history

Next to Roman Catholics, people of other Christian denominations (Lutherans, Orthodox, Old Catholics etc.) as well as other religions (Jews, Muslims) also live in Poland. Presenting their heritage is an indication of the constitutional equality of all the Churches and freedom of religion, teaching tolerance and open-mindedness and contributing towards peaceful and friendly coexistence. It is therefore an activity fostering the development of democracy in Poland, measured by the attitude towards national, ethnic and religious minorities. Presenting this image of Poland breaks religious and national stereotypes and contributes towards building a positive perception of our country abroad.

During the Polish Presidency of the European Union the member Churches of the Polish Ecumenical Council are undertaking numerous activities (ecumenical services, exhibitions, symposia, publishing, educational projects) which show Poland as a country with a multicultural, multinational and multidenominational history.

Rev. Ireneusz Lukas
Director of the Polish Ecumenical Council

CHRZEŚCIJAŃSTWO JAKO ŹRÓDŁO INSPIRACJI I WZBOGACENIA EUROPY

ZAANGAŻOWANIE KOŚCIOŁÓW W PREZYDENCJĘ W UE

Europa jako punkt odniesienia

Dla wielu osób Europa nie stanowi punktu odniesienia do refleksji i działania. Wykłady i dyskusje na europejskie tematy nie przyciągają wielkich publiczności. Spada uczestnictwo europejskich obywateli w wyborach do Parlamentu Europejskiego, mimo że jego władza ustawodawcza przez lata znacznie wzrosła. W polskim referendum przedakcesyjnym, w czerwcu 2003 roku, uczestniczyło tylko 58,85% obywateli. Jest to wprawdzie znacznie wyższy procent niż w innych państwach europejskich, w których w tym czasie przeprowadzono referendum, ale wydaje się ciągle stosunkowo niski w porównaniu ze znaczeniem podejmowanej decyzji.

Instytucje europejskie w Brukseli i Strasburgu wielu osobom wydają się być odległe i niemające zbyt wiele do czynienia z ich codziennych życiem. Uczucie to może wynikać z niewiedzy, braku świadomości, jak ważne stały się instytucje europejskie dla codziennego życia obywateli. Wrażenie to może również pochodzić, między innymi, z poczucia niemocy: decyzje na szczeblu europejskim wydają się być podejmowane tak daleko, że zwykli ludzie i tak nie mają szansy na nie wpływać. Po co więc się interesować? Jeżeli nie ma szans, po co próbować?

Takie postawy nie oddają sprawiedliwości procesowi europejskiej integracji i jego osiągnięciom oraz prowadzą do tego, że instytucjom europejskim nie poświęca się takiej uwagi, na jaką zasługują. Warto pamiętać, że Unia Europejska, która obecnie kojarzona jest w dużej mierze z kwestiami gospodarczymi, powstała po II wojnie światowej jako projekt na rzecz pokoju i pojednania – jako takie uzależnienie europejskich gospodarek od siebie nawzajem, by państwa europejskie nigdy więcej nie mogły sobie pozwolić

CHRISTIANITY AS A SOURCE OF INSPIRATION AND ENRICHMENT FOR EUROPE

CHURCHES ENGAGING WITH THE EU PRESIDENCY

Europe as a Frame of Reference

For many people Europe is not a frame of reference for their reflection and action. Lectures and discussions on European issues do not tend to attract big audiences. The participation of European citizens in the elections for the European Parliament is declining, even though the legislative powers of the European Parliament have substantially increased over the years. In the Polish referendum in June 2003 prior to becoming member of the European Union, only 58.85% of the citizens participated. This is already a much higher percentage than in other European countries in which a referendum was held at the time, but it seems still a comparatively small percentage compared to the importance of the decision at stake.

For many, the European institutions in Brussels and Strasbourg seem to be far away and to have little to do with their everyday life. This might be a feeling out of ignorance, not knowing how important the European Institutions have become for the everyday life of the people. This feeling might also originate in a feeling of powerlessness: the decisions on the European level seem to be taken so far away that ordinary people anyhow have no chance of influencing them. So why care? If there is no chance, why even try?

Such approaches do not do justice to the European integration process and its achievements and do not give the amount of attention which the European institutions and other European political organisations deserve. It is worthwhile to remember that the European Union, which is now largely identified with economic issues, started after World War II as a peace and reconciliation project – making the European economies so dependent on each other that European states can never again afford to go to war with one another.

na wojnę przeciwko sobie. Projekt okazał się wielkim sukcesem, co, pomimo całej uzasadnionej krytyki wobec dominacji ekonomii, zapewniło nie tylko pokój, ale również dobrobyt, wolność i solidarność...

Od początku procesu integracji europejskiej do Unii dołączyło wiele krajów. Najbardziej niezwykłe było poszerzenie w 2004 roku, gdy do Unii Europejskiej dołączyło 10 krajów, większość z nich ze wschodniej strony „żelaznej kurtyny". Polska była jednym z tych krajów. Dla wielu osób oznaczało to rzeczywiste zakończenie „zimnej wojny" i podziału Europy.

Polska jest dopiero czwartym krajem ze wschodniej strony „żelaznej kurtyny" przejmującym przewodnictwo w UE.

Procesowi integracji europejskiej towarzyszyło przekazywanie licznych kompetencji instytucjom europejskim w Brukseli i Strasburgu. Za tym kryła się również świadomość, że wielu spośród dzisiejszych problemów nie da się rozwiązać w ramach jednego regionu czy państwa. Zanieczyszczenie środowiska nie zatrzymuje się na granicach państw. Obecny kryzys finansowy i gospodarczy unaocznił, jak ważna jest współpraca ponadnarodowa.

Ponieważ jednak wiele decyzji jest dzisiaj podejmowanych czy przygotowywanych na szczeblu europejskim, konieczny jest staranny monitoring, aby służyły one ludziom i wspólnemu dobru. Z faktu, że decyzje europejskie mają bezpośrednie przełożenie na życie ludzi w każdej części Europy i poza nią, wynika potrzeba aktywnej partycypacji ludzi, społeczeństwa obywatelskiego i Kościołów w europejskim procesie. Zaś Traktat Lizboński o Unii Europejskiej, który wszedł w życie w grudniu 2009 roku, otworzył wiele drzwi dla aktywnej partycypacji obywateli.

Przejęcie przez Polskę prezydencji w UE w drugiej połowie 2011 roku

W drugiej połowie 2011 roku Polska przejmuje przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej, jednej z ważnych instytucji unijnych. Rotacyjna prezydencja zazwyczaj stanowi istotne dodatkowe obciążenie oraz szczególną odpowiedzialność spoczywającą na barkach sprawującego ją rządu. Nie tylko musi on ponosić odpowiedzialność za własny kraj, ale również za Unię Europejską jako całość. Musi prowadzić negocjacje pomiędzy państwami

And it turned out to be a very successful project which, despite all justified criticism towards the economic domination, did not only bring about peace, but also prosperity, freedom and solidarity...

Since the beginning of the European integration process, many more countries joined the European Union. Most remarkable was the enlargement in 2004, when 10 countries joined the European Union, most of them from the East of the former "iron curtain". Poland was one of these countries. For many people this marked the real end of the "cold war" and of the divided Europe.

The process of European integration was also accompanied by the transfer of numerous competences from the member states to the European institutions in Brussels and Strasbourg. Behind this lies also the understanding that many of today´s problems cannot be solved within a single country or state. Environmental damages do not stop at national borders. The present financial and economic crisis made it evident how important the transnational cooperation is.

But because so many decisions are today taken or prepared on the European level, they need to be also carefully monitored in order to serve the people and the common good. Because European decisions have an immediate effect on the people in every part of Europe and beyond, this calls for an active participation of people, civil society and churches in the European process. And the Lisbon Treaty of the European Union, which entered into force in December 2009, opened many doors for an active participation of the people.

Poland Assuming the EU Presidency in the Second Half of 2011

In the second half of 2011, Poland is assuming the Presidency of the Council of the European Union, one of its important institutions. The rotating Presidency usually is a heavy extra burden as well as a special responsibility on the shoulders of the presiding government. Not only does it have to assume

członkowskimi UE nad licznymi otwartymi dossier oraz ważnymi sprawami, istotnymi dla Unii i jej obywateli. Z drugiej strony – i to właśnie sprawia, że przewodnictwo w UE jest tak ważne, a częściowo ekscytujące – może ono również być wielką szansą na wyznaczenie niektórych priorytetów w rozwoju projektu europejskiego oraz pokazanie kultury kraju, jego historii i obywateli, szerszym kręgom europejskim. Przewodnictwo w UE daje sprawującemu je państwu nadzwyczajną możliwość, by poruszyć z własnymi obywatelami europejskie tematy i zmiany, a zatem by „przybliżyć Europę obywatelom i narodom".

Jeżeli przyjrzymy się rozmachowi, z jakim Polska przejmuje prezdencję w UE w lipcu 2011 roku, nasuwa się kilka myśli: po Słowenii, Republice Czeskiej w 2009 roku i Węgrzech w pierwszej połowie 2011 roku, Polska jest dopiero czwartym krajem ze wschodniej strony „żelaznej kurtyny" przejmującym przewodnictwo w UE. Polska jest także dopiero czwartym krajem sprawującym prezydencję po wejściu w życie Traktatu Lizbońskiego. Traktat wprowadził stanowisko stałego przewodniczącego Rady Unii Europejskiej obok rotacyjnego systemu prezydencji pomiędzy państwami członkowskimi. Wreszcie Polska przejmuje przewodnictwo w UE w czasie największego kryzysu finansowego i gospodarczego, jaki Unia Europejska kiedykolwiek widziała. Nie-wątpliwie, w 2010 roku oraz w pierwszej połowie 2011 roku, ożywienie gospodarcze i stabilizacja euro dominowały nad jakimkolwiek innym tematem.

Poland is only the fourth country from East of the former "iron curtain" to assume the EU Presidency

Nie dziwi, zatem, że również polski rząd ogłosił, iż wzrost gospodarczy oraz stabilna i bezpieczna Europa (jako warunek wzrostu) są dwoma spośród jego trzech priorytetów. Trzeci priorytet jest związany ze wspólną polityką zagraniczną UE, propagowaniem europejskiej otwartości, szczególnie na wschód.

Europa i Kościoły

Prezydencja w UE może i powinna być postrzegana również jako odpowiedzialność i szansa dla Kościołów w sprawującym ją kraju. Daje ona

the responsibility for its own country, but for the European Union as a whole. It has to lead the negotiations among EU member states on numerous open files and important issues which are of relevance for the Union and its people. On the other hand, and this is what makes an EU Presidency so important and partly exciting, it can also be a big opportunity for setting a few priorities in advancing the European project and in exposing the countries´ culture, its history and its people to a broader Europe. An EU Presidency also provides an extraordinary possibility for the presidency country to engage with its own people on European issues and developments, thus getting "Europe closer to its citizens and people".

If one looks at the momentum at which Poland assumes the EU Presidency in July 2011, there are a few specific elements which come to mind: After Slovenia, the Czech Republic in 2009 and Hungary in the first half of 2011, Poland is only the fourth country from East of the former "iron curtain" to assume the EU Presidency. Poland is also only the fourth presidency country after the Lisbon Treaty of the European Union came into force. The Treaty introduced the position of a permanent President of the Council of the European Union next to the rotating system of Presidencies among the member states. And finally, Poland assumes the EU Presidency at the time of the biggest financial and economic crisis that the European Union has ever seen. Certainly, for 2010 and the first part of 2011, the economic recovery and stabilizing the Euro have taken precedence over any other issue. No surprise, therefore, that also the Polish government has declared economic growth and a stable and secure Europe (as a prerequisite for growth) as two of its three priorities. The third priority is related to the EU Common Foreign Policy, advancing Europe´s openness, especially to the East.

Europe and the Churches

The EU Presidency of a country can and should also be seen as a responsibility and an opportunity for the churches in that country. It provides an opportunity

możliwość zwrócenia się do własnego rządu w szerokich ramach – ramach europejskich. Ten rozmach może zostać wykorzystany, by zaangażować członków Kościołów, zborów i parafii w kwestie europejskie, które mają znaczenie w ich własnym kontekście. Zaś we współpracy z innymi Kościołami i organizacjami kościelnymi w Europie, może być okazją do promowania wartości, którym Kościoły są oddane, i do realizowania ich.

Istnieje długoletnia tradycja dialogu Kościołów w Europie z europejskimi instytucjami oraz ich wkładu w proces integracji europejskiej z perspektywy etyki i wiary. Kościoły członkowskie Konferencji Kościołów Europejskich (CEC) o tradycjach anglikańskich, starokatolickich, prawosławnych i protestanckich zwracają się do instytucji europejskich głównie poprzez Komisję Kościół i Społeczeństwo w CEC oraz jej biura w Brukseli i Strasburgu. Komisja Kościół i Społeczeństwo cieszy się bliską współpracą z siostrzaną organizacją rzymskokatolicką Komisją Episkopatów Unii Europejskiej (COMECE).

Od wielu dekad Kościoły w Europie opowiadają się za procesem integracji europejskiej, promowaniem godności ludzkiej i praw człowieka, spójnością społeczną i pojednaniem pomiędzy ludźmi i narodami. Dla Kościołów zawsze ważne było podkreślanie, że wspólna Europa powinna być czymś więcej niż przestrzenią ekonomiczną, musi być projektem opartym na wartościach, a Unia Europejska musi przyjąć odpowiedzialność za swoich sąsiadów i ludzi na innych kontynentach. Kiedy w 2001 roku Kościoły w Europie przyjęły Kartę Ekumeniczną, stwierdziły: „Jesteśmy przekonani, że duchowe dziedzictwo chrześcijaństwa stanowi inspirującą siłę, która przyczynia się do wzbogacenia Europy. Na fundamencie naszej chrześcijańskiej wiary angażujemy się na rzecz Europy wrażliwej na problemy ludzkie i społeczne, w której respektuje się prawa człowieka i podstawowe wartości: pokój, sprawiedliwość, wolność, tolerancję, uczestnictwo i solidarność. Kładziemy nacisk na poszanowanie życia, wartość małżeństwa i rodziny, priorytetowe zaangażowanie na rzecz ubogich, gotowość do przebaczania, a we wszystkim na miłosierdzie." Karta Ekumeniczna zwraca uwagę na fakt, że wiara chrześcijańska jest źródłem

Jako chrześcijanie i Kościoły stajemy u boku osób najbardziej narażonych w naszych społeczeństwach i musimy być rzecznikami sprawiedliwej, partycypacyjnej i trwałej Europy

to relate to one's own government in a broader framework – Europe. The momentum can be used to involve churches, congregations and parish members in European issues which are of importance for the own context. And, in cooperation with other churches and church organisations in Europe, it can be a possibility to advance some of the values and their implementation the churches are committed to.

There is a long-standing tradition of the churches in Europe being in dialogue with the European institutions and contributing to the European integration process from an ethical and faith-based perspective. The member churches of the Conference of European Churches (CEC) from the Anglican, Old-Catholic, Orthodox and Protestant traditions relate to the European institutions mainly through CEC's Church and Society Commission and its offices in Brussels and Strasbourg.

The Church and Society Commission enjoys a close cooperation with its Roman-Catholic sister organisation, the Commission of Bishops' Conferences in the European Union (COMECE).

Since many decades, the churches in Europe have made their voice heard in favour of the European integration process, in promoting human dignity and human rights, social cohesion and reconciliation among peoples and nations. It has always been important for the churches to highlight that Europe must be more than just an economic space; it must be a value-based project and the European Union must assume its responsibility towards its neighbours and the people in other continents. When the churches in Europe, in 2001, adopted the Charta Oecumenica, they said: "We are convinced that the spiritual heritage of Christianity constitutes an empowering source of inspiration and enrichment for Europe. On the basis of our faith, we work towards a humane, socially conscious Europe, in which human rights and the basic values of peace, justice, freedom, tolerance, participation and solidarity prevail. We likewise insist on the reverence for life, the value of marriage and the family, the preferential option for the poor, the

inspiracji i wzbogacenia, które również może wnieść pozytywny wkład w proces integracji europejskiej. Jej podstawowe wartości są jasne: jako chrześcijanie i Kościoły stajemy u boku osób najbardziej narażonych w naszych społeczeństwach i musimy być rzecznikami sprawiedliwej, partycypacyjnej i trwałej Europy.

Dla Kościołów bardzo ważne jest to, by nie były postrzegane jako jeszcze jedna z wielu lobbujących organizacji w Brukseli, czy jako kolejna organizacja pozarządowa w Europie. Kościoły wypowiadają się z perspektywy wiary, jako wspólnota wierzących inspirowana chrześcijańską wiarą i tradycją. Przede wszystkim nie „lobbują" dla własnych korzyści, ale są „rzecznikami" ludzi i wspólnego dobra. To właśnie w tym sensie były przewodniczący Komisji Europejskiej Jacques Delors apelował do Kościołów, by przyczyniły się do „tchnięcia duszy w Europę".

Podczas III Europejskiego Zgromadzenia Ekumenicznego w Sibiu w 2001 roku, przewodniczący Komisji Europejskiej José Manuel Barroso wyraził uznanie dla zaangażowania i oddania Kościołów w słowach: „Komisja Europejska zawsze dostrzegała zaangażowanie Kościołów chrześcijańskich, a w szczególności Konferencji Kościołów Europejskich, które od początku towarzyszyły i sprzyjały wielkiej przygodzie budowania Europy."

To dzięki takiej tożsamości Kościołów (oraz wspólnot wyznaniowych i światopoglądowych) oraz ich konkretnemu wkładowi, Unia Europejska po raz pierwszy w Traktacie Lizbońskim zobowiązała się do „otwartego, przejrzystego i regularnego dialogu" z Kościołami oraz wspólnotami wyznaniowymi i światopoglądowymi.

Kościoły i przewodnictwo w UE

To właśnie na tej podstawie Kościoły prowadzą również dialog z rotacyjną prezydencją unijną, która oznacza prowadzenie jednej z ważnych instytucji - Rady Unii Europejskiej. W przeszłości, CEC i COMECE, razem z Kościołami

As Christians and churches we stand at the side of the most vulnerable in our societies and we have to be advocates for a just, participatory and sustainable Europe

readiness to forgive, and in all things compassion." The Charta Oecumenica draws attention to the fact that the Christian faith is a source of inspiration and enrichment which can make a positive contribution to the European integration process as well. Its basic values are clear: as Christians and churches we stand at the side of the most vulnerable in our societies and we have to be advocates for a just, participatory and sustainable Europe.

For the churches, it has been important that they are not seen as merely one of the many lobbying organisations in Brussels and as yet another non-governmental organisation in Europe.

The churches speak from a faith-based perspective, as a community of believers inspired by the Christian faith and tradition. They first and foremost do not "lobby" for their own benefit; they are "advocates" for the people and the common good. It is in this sense that the former President of the European Commission, Jacques Delors, appealed to the churches to contribute to giving "a soul for Europe".

At the Third European Ecumenical Assembly in Sibiu in 2001, the President of the European Commission, José Manuel Barroso, recognized this engagement and the commitment of the churches when he said: The European Commission has always been attentive to the engagement of the Christian churches, and in particular to the Conference of European Churches, which since the beginning have accompanied and encouraged the big adventure of the European construction."

And it is due to this identity of the churches (and the communities of faith and conviction) and to their specific contribution that the European Union committed itself, for the first time, in the Lisbon Treaty to an "open, transparent and regular dialogue" with the churches and the communities of faith and conviction.

w danym kraju, składały wizytę rządowi przejmującemu prezydencję. Istnieje długa historia spotkań z Premierem lub Ministrem Spraw Zagranicznych oraz ich pracownikami. Odbyła się również seria konferencji i konsultacji organizowanych przez rząd, w których uczestniczyły Kościoły. Wiele Kościołów stworzyło własne programy i zbudowało własne relacje w oparciu o swoje i rządowe priorytety.

Dla Kościołów zawsze ważne było podkreślanie, że wspólna Europa powinna być czymś więcej niż przestrzenią ekonomiczną

Ważne wydaje się jednak, że od samego początku Kościoły wyraźnie się wypowiadały w sprawie swoich celów. Dlaczego angażujemy się w prezydencję? Kilka takich celów w poprzednich latach zostało przez Kościoły zidentyfikowanych:

- Wykorzystać prezydencję, aby naświetlić szczególnie kwestie niepokojące Kościoły, tak by dzięki prezydencji coś zmienić
- Unaocznić kwestie europejskie wiernym Kościołów, aby pokazać, że Europa może być dla nich pożyteczna; skłonić ich do zaangażowania w kwestie europejskie
- Pokazać Kościoły w społeczeństwie w roli rzeczników dobra na rzecz ludzi
- Wzmocnić ekumeniczną współpracę Kościołów w kwestiach społeczno-ekonomicznych
- Ponownie wzmocnić dialog pomiędzy Kościołami i rządem
- Wspierać rząd w jego wysiłkach na rzecz promowania sprawiedliwości, trwałości i uczestnictwa obywateli
- Promować proces integracji europejskiej.

Lista ta nie wyklucza innych celów. Jednak Kościoły powinny wyrażać się jasno w sprawie swoich priorytetów i sposobów ich osiągnięcia. Roboczo można wyróżnić dwie grupy celów: te, które są ukierunkowane na zmianę w relacjach z rządem lub w społeczeństwie oraz te, które są skierowane raczej do wewnątrz, ukazujące, w jaki sposób przewodnictwo w UE może stać się szansą zaangażowania Kościołów i ich wiernych w kwestie europejskie i społeczno-etyczne, zarówno indywidualnie, jak i zbiorowo.

Po spojrzeniu na poprzednie prezydencje okazuje się, że najczęściej to Krajowe Rady Kościołów lub Rady Ekumeniczne tworzyły dla Kościołów

The Churches and the EU Presidency

It is on this basis that the churches are also in dialogue with the rotating Presidency of the EU, which is leading one of the important institutions, the Council of the European Union. In the past, CEC and COMECE together with the churches of the respective country visited the government assuming the Presidency. There is a long record of meetings with the Prime Minister or Foreign Minister and their staff. There is also an established series of government-organized conferences and consultation processes in which the churches participated. And many churches developed their own programmes and relations according to their own and their government's priorities.

It seems important, however, that from the outset the churches are clear on their aims. Why do we engage with a Presidency? Several aims were identified by the churches in recent years:

- To use a Presidency to highlight special issues of concern for the churches in order to use the Presidency to make a difference
- To make European issues more visible to people in the churches' congregations in order to show how Europe is useful for them and for them to engage with European issues
- To make the churches visible in society in the advocacy role for the good of the people
- To strengthen the ecumenical cooperation of churches on socio-ethical issues
- To re-strengthen the dialogue between the churches and the government
- To support a government in its efforts to promote justice, sustainability and the participation for the people
- To promote the European integration process.

These are not exclusive aims. But the churches should be clear about their priority aims and their means to achieve them. Perhaps one can roughly distinguish between two sets of aims: those that rather aim at making

w danym kraju ważne ramy umożliwiające współpracę, „nabranie wiatru w żagle", jak również nawiązanie relacji z europejskimi organizacjami kościelnymi. Na przykład Kościoły w Szwecji współpracowały ze sobą pod auspicjami Chrześcijańskiej Rady Szwecji przy znacznym poparciu Kościoła Szwecji, zdecydowanie największego Kościoła w kraju. Szwedzkie Kościoły podjęły obie grupy celów i ukierunkowały swoje działania zarówno na rząd i szerszą opinię publiczną, jak i na własnych wiernych. Opracowały listę swoich priorytetów, którą w formie publikacji oficjalnie przekazały na spotkaniu z Ministrem Spraw Europejskich. Pracy nad priorytetami towarzyszyła szeroko zakrojona kampania medialna, dzięki której opinia publiczna dowiedziała się o działaniach Kościołów. W największych szwedzkich gazetach, co miesiąc pojawiały się artykuły o jednym z priorytetów. Jednocześnie Kościoły w Szwecji wydały większą publikację zawierającą informacje i materiały edukacyjne przeznaczone dla zgromadzeń kościelnych, która była szeroko stosowana i zwiększyła świadomość zaangażowania Kościołów w sprawy europejskie.

Szwecja nie jest tutaj jedynym przykładem. Kościoły czeskie w porozumieniu z Kościołami szwedzkimi zastosowały prawie ten sam model, podobnie jak Kościoły węgierskie przed przejęciem prezydencji przez Polskę. W obu przypadkach Kościoły członkowskie Rady Kościołów są Kościołami mniejszościowymi wobec dominującego Kościoła Rzymskokatolickiego oraz mniej lub bardziej świeckiego środowiska.

Kościoły węgierskie, którym przewodniczył Węgierski Kościół Reformowany, stworzyły i zrealizowały prawdopodobnie najbardziej rozbudowany kościelny program towarzyszący prezydencji w Unii Europejskiej. Zdefiniowano wyraźne priorytety tematyczne, takie jak program integracyjny Romów, wolontariat, Europejska Strategia Dunajska, pojednanie z państwami sąsiednimi. W związku z tymi i innymi zagadnieniami Kościoły organizowały konferencje i/lub składały wnioski do rządu oraz instytucji europejskich. O zaangażowaniu Kościołów węgierskich w pierwszej połowie 2011 roku nadal można się dowiedzieć na stronie internetowej: http://refeu2011.reformatus.hu/en/.

It has always been important for the churches to highlight that Europe must be more than just an economic space

a difference vis-á-vis the government or in society, and those that look rather internally on how the occasion of the EU Presidency can provide an opportunity to involve the churches and their congregations in European and socio-ethical issues, individually and collectively.

Looking at previous EU Presidencies, it most often was the National Council of Churches or the Ecumenical Councils which provided an important framework for the churches in one country to cooperate and to seize the momentum as well as to establish the links with the European church organisations. The churches in Sweden, for instance, worked together under the auspices of the Christian Council of Sweden with much support from the Church of Sweden, by far the biggest church in the country. The Swedish churches addressed both clusters of aims and worked towards the government and a broader public as well as towards their own congregations. They published a book with their priorities, which they formally handed over at a meeting with their Minister for European Affairs. The work on the priorities was also accompanied by an extensive media campaign, which ensured that the public got to know about the churches' activities. Articles appeared in important Swedish newspapers every month on one of the priorities. At the same time, the churches in Sweden published a bigger book with information and educational material for the churches' congregations, which was widely used and did raise the awareness about the churches' involvement in European affairs.

Sweden is not the only example in this regard. The Czech churches being in consultation with the Swedish churches, used almost the same pattern, as did the Hungarian churches just prior to Poland taking over the EU Presidency. In both cases, the member churches of the Councils of Churches are minority churches vis-a-vis a dominant Roman-Catholic church and a more or less secular environment.

The Hungarian churches, under the leadership of the Reformed Church in Hungary, developed and implemented probably the

Wyzwania stojące przed Kościołami podczas polskiej prezydencji w Unii Europejskiej

Dla Kościołów w Polsce ważne jest wyznaczenie własnych priorytetów na czas polskiej prezydencji w Unii Europejskiej. Poniższe rozważania nie stanowią próby przewidzenia, jakie mogą być te priorytety, ale przedstawiają pewne wyzwania, które w oczywisty sposób wymagają zaangażowania Kościołów, widziane z europejskiej perspektywy ekumenicznej.

- Jak ujawnił obecny kryzys finansowy i gospodarczy, korzenie kryzysu sięgają znacznie głębiej. Może on zostać przezwyciężony tylko wtedy, gdy – jeżeli w ogóle – Unia Europejska przypomni sobie o swoich wartościach i zobowiązaniach, oraz gdy obywatele Europy zaangażują się na rzecz kontynuacji procesu integracji europejskiej. Zatem zasadnicze znaczenie dla instytucji europejskich ma „przybliżenie Europy do jej obywateli" oraz aktywne zaangażowanie ludzi w sprawy europejskie. Kościoły odgrywają tu istotną rolę.
- Kryzys finansowy i gospodarczy prowadzi polską prezydencję do uznania za swój priorytet przywrócenie dobrej sytuacji ekonomicznej w Unii Europejskiej i stymulowanie wzrostu gospodarczego. Ważnym narzędziem jest tu przyjęty niedawno dokument „Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i trwałego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu". Kościoły, które są zaangażowane na rzecz osób najbardziej narażonych w naszych społeczeństwach, będą musiały opowiadać się za właściwą równowagą pomiędzy wzrostem gospodarczym a odpowiedzialnością i spójnością społeczną.
- Ponieważ polska prezydencja będzie musiała kontynuować dyskusje pomiędzy państwami członkowskimi na temat przyszłych ram budżetowych dla Unii Europejskiej, niemal wszystkie obszary polityki są przeglądane i wymagają monitoringu ze strony Kościołów: Czy Unia Europejska zainwestuje więcej zasobów w ochronę swoich granic czy w pogłębianie integracji w ramach naszych coraz bardziej wielokulturowych społeczeństw? Jakie zasoby w przyszłym budżecie będą przeznaczone na pomoc socjalną i rolnictwo?

most extensive church programme accompanying an EU Presidency. Clear thematic priorities were identified, such as the Roma integration process, volunteering, the EU Danube Strategy, reconciliation with neighbouring countries. On these and other issues, the churches organized conferences and/or made submissions to the government and the European institutions. The engagement of the Hungarian churches during the first half of 2011 can still be reviewed on the website: http://refeu2011.reformatus.hu/en/.

Challenges for the Churches at the Time of the Polish EU Presidency

It is important for the churches in Poland to set their own priorities for the time of the Polish EU Presidency. Therefore, the following is not meant to predict what these priorities might be but, seen from a European ecumenical perspective, some challenges which call for an involvement of the churches seem obvious.

- As the present financial and economic crisis has revealed, the crisis has much deeper roots. It can only be overcome if and when the European Union remembers its own values and commitments and if and when the people of Europe are committed for the European integration process to continue. It is, therefore, of utmost importance for the European Institutions "to bring Europe closer to its citizens" and to actively engage with the people on European matters. The churches play an important role in this.
- The financial and economic crisis leads the Polish EU Presidency to make it a priority to put the European Union economically on track again and to stimulate economic growth. An important tool for this is the recently adopted "EU 2020 Strategy for Smart, Sustainable and Inclusive Growth". Churches, being committed to the most vulnerable in our societies, will have to advocate a proper balance between economic growth and social responsibility and cohesion.
- As the Polish EU Presidency will have to advance the discussions among member states on the future budgetary framework for the European Union, almost all policy areas are under review and need monitoring by the churches: Will the European Union invest more of its resources for protecting its borders or in fostering integration within our increasingly multi-cultural societies? What will be the resources in the future budget for social welfare and for agriculture?
- An "open" Europe ("Europe Benefiting from Openness") is one of the priorities of the Polish EU Presidency. The churches could make an important contribution based on their long-standing reconciliation processes with their eastern neighbours, such as Russia, Belarus, Ukraine. In the second half of 2011, two important conferences in the framework of the Eastern European Partnership will take place in Poland, one for Heads of State and one for civil society organisations.
- And last but not least: As indicated above, Poland is "only" the fourth country of the new EU member states to assume the Presidency. At the time of the Slovenian and the Czech Presidency, the time did not seem ripe for Europe to listen to a specific voice from a new member state from formerly East of the iron curtain. But the time may be ripe in 2011. The churches accompanying the Hungarian EU Presidency have paved the way for an ecumenical co-operation among the churches in the Visegrad area in order to bring a genuine voice of the churches from Central Europe into the ecumenical debate as well as into the European political debate.

The Conference of European Churches stands ready to accompany the Polish churches in their common journey during the Polish EU Presidency and beyond, hoping that the engagement during the second half of 2011 will have sustainable effects for the co-operation far beyond the end of the year.

Rev. Rüdiger Noll
Director of the Church and Society Commission
Associate General Secretary
of the Conference of European Churches

www.ceceurope.org

- „Otwarta" Europa („Europa korzystająca z otwartości") jest jednym z priorytetów polskiej prezydencji. Kościoły mogłyby wnieść tu ważny wkład w oparciu o długotrwałe procesy pojednania ze swoimi wschodnimi sąsiadami, takimi jak Rosja, Białoruś, Ukraina. W drugiej połowie 2011 roku w Polsce odbędą się dwie ważne konferencje w ramach europejskiego Partnerstwa Wschodniego, jedna dla szefów państw i jedna dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego.
- Wreszcie, jak wskazano powyżej, Polska jest „zaledwie" czwartym krajem spośród nowych państw członkowskich UE przejmującym prezydencję. Podczas Prezydencji słoweńskiej i czeskiej, Europa zdawała się jeszcze nie być dość dojrzała, by słuchać konkretnego głosu płynącego z nowego państwa członkowskiego zza byłej żelaznej kurtyny. Może być na to wystarczająco dojrzała w 2011 roku. Kościoły towarzyszące prezydencji węgierskiej przetarły szlaki dla ekumenicznej współpracy pomiędzy Kościołami w obszarze wyszehradzkim, tak by prawdziwy głos Kościołów z Europy Środkowej mógł dołączyć do ekumenicznej debaty oraz europejskiej debaty politycznej.

Konferencja Kościołów Europejskich jest gotowa towarzyszyć Kościołom polskim w ich wspólnej drodze przez polską prezydencję i poza nią w nadziei, że ich zaangażowanie w drugiej połowie 2011 roku będzie miało trwały wpływ na współpracę wykraczającą daleko poza koniec tego roku.

Ks. Rüdiger Noll
Dyrektor Komisji Kościół i Społeczeństwo
Zastępca Sekretarza Generalnego
Konferencji Kościołów Europejskich

www.ceceurope.org

Az EU soros elnökségével kapcsolatos
ökumenikus szolgálatok
magyar-lengyel átadása alkalmából
Z okazji przekazania Polsce przez Węgry
służby ekumenicznej, w związku
z Prezydencją Polski w Unii Europejskiej.